

ВІДДІЛ ОСВІТИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ РЕНІЙСЬКОЇ РДА

РЕНІЙСЬКА РАЙОННА СТАНЦІЯ ЮНИХ ТЕХНІКІВ

КУРТОК

"МЕГАБАЙТ"

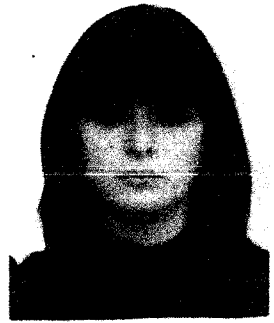
Керівник: КАТАН

Наталія Миколаївна

Освіта: вища

**ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТАЦІЇ,
яка повинна бути в теці
керівника гуртка Ренійської районної станції юних техніків**

1. Титульна сторінка.
2. Характеристика керівника гуртка.
3. Посадова інструкція керівника гуртка.
4. Функціональні обов'язки
5. Договір про матеріальну відповідальність
6. Картка досвіду роботи керівника гуртка
7. Діагностична картка керівника гуртка.
8. Методична анкета керівника гуртка
9. Науково-методична проблема закладу, відділу освіти.
10. Витяг з річного плану роботи (проведення педрад, метод об'єднань, нарад, семінарів)
11. Пам'ятка керівнику гуртка з організації навчального процесу.
12. Модель організації роботи гуртка
13. Візитка картка гуртка.
14. Статистичні дані гуртка.
15. Заяви гуртківців.
16. Картки гуртківців.
17. Анкети для гуртківців 1 року навчання
18. Анкета первинного опитування учнів
19. Соціальний паспорт гуртка
20. Анкета вивчення інтересів учнів
21. Анкета вивчення рівня знань учнів з питань здорового способу життя.
22. Облік роботи з обдарованими учнями
23. Облік роботи з учнями, які знаходяться на внутрішкільному обліку.
24. Діагностика сім'ї учня
25. Робота з сім'ями учнів.
26. Анкета первинного опитування батьків.
27. План роботи гуртка.
28. Програма гуртка
29. Прогнозований результат.
30. Аналіз заняття.
31. Самоаналіз заняття.
32. Звіт про методичну роботу.
33. Плани-конспекти відкритих занять.
34. Сценарії змагань, конкурсів та інших масових заходів.
35. Перелік нагород.
36. Фото.
37. Пам'ятки для педагога.
38. Публікації в ЗМІ.

Д О В І Д К А

1. Прізвище, ім'я, по-батькові Катан Наталія Миколаївна
2. Посада і місце роботи керівник гуртка «Інформатика та обчислювальна техніка» Ренійської СЮТ
3. Дата та місце народження 16 жовтня 1983 року, м.Рені Одеської області
4. Домашня адреса Одеська область, м.Рені, вул.Вознесенська, 178 а
5. Освіта вища
6. Педагогічний стаж 4 роки (в тому числі в даному закладі)
7. Характеристика із зазначенням конкретних особових заслуг

Катан Наталія Миколаївна сумлінно виконує посадові обов'язки, досконало володіє методикою позашкільної роботи та виховання дітей у гуртках інформаційно-технічного напрямку, є спеціалістом в галузі інформатики, добрий організатор та вихователь гуртківців.

Керівник гуртка разом із своїми вихованцями самостійно відновила комп'ютерну техніку гуртка, завдяки чому було знято навантаження на машину. Відтепер гуртківці оволодівають навичками, необхідними для раціонального використання сучасних інформаційних технологій, кожен за окремою машиною.

Наталія Миколаївна разом із ознайомленням вихованців з поняттями, можливостями програмного забезпечення успішно працює над формуванням творчих здібностей гуртківців, спонукає до самостійної активної діяльності в усіх проявах життя. Кожне її заняття – це подорож з пригодами чи то до країни народних казок, чи то до країни мультиманії де вихованці мають розв'язати конкретні завдання. Тому учні Наталії Миколаївни відрізняються не тільки інформаційною культурою, а й творчою ініціативою, якостями емоційно-вольової сфери: працелюбністю, наполегливістю, відповідальністю.

Гурток «Мегабайт», яким керує Катан Н.М., приймає активну участь у виховних заходах закладу, зокрема учні створили презентації до виховного заходу «Святий Миколай, до нас завітай!», родинних посиденьок «Різдвяні зустрічі»; підготували брейн-ринг «Сто запитань до астронома», зимові канікули супроводжувалися цікавинками зі світу техніки.

Катан Н.М. працює над вдосконаленням педагогічної майстерності. Проблема, над якою працює педагог, гостро болить у педагогічних колах «Профілактика, спрямована на формування стійкості до агресивного впливу інформаційного середовища». Така робота зорієнтована не лише на проблему комп'ютерної залежності й подолання її негативних наслідків, а й на збагачення дітей інформацією, розвиток комунікативних навичок, емоційно-вольової сфери, формування ціннісного ставлення до себе й оточення, допомогу в реалізації особистісного і творчого потенціалу.

Директор СЮТ

І.М.Сергєєва

Характеристика

КАТАН Наталія Миколаївна,
освіта вища, закінчила Ізмаїльський
державний гуманітарний університет
(факультет «Економіки та
інформатики»)

Працювати в Ренійській районній станції юних техніків почала з 2013 року керівником гуртка «Інформатика та обчислювальна техніка». За три роки роботи на СЮТ Катан Наталія Миколаївна разом із своїми вихованцями самостійно відновила комп'ютерну техніку гуртка, завдяки чому було знято навантаження на кожну машину.

Добре володіє основами теорії та практики навчання і виховання учнів, особливостями викладання в позашкільному навчальному закладі. Має результати у навчанні і вихованні учнів: гуртківці приймали участь у районному етапі МАН (секція «Інформатика»). Має добрий рівень професійної майстерності. Постійно працює над вдосконаленням методів роботи, відрізняється загальною і професійною культурою. Вміло застосовує знання предмету, володіє віковою і педагогічною психологією, знаннями про сучасні технології освітнього процесу, сучасного досвіду організації виховного та навчального процесу. Забезпечує умови засвоєння учнями навчальної програми на рівні обов'язкових державних вимог. Заняття будує методично грамотно; вони відрізняються доступністю, чіткістю. На кожному занятті застосовуються наочність, міжпредметні зв'язки. Постійно поповнює навчально-методичну базу методичною літературою. Має високі моральні якості, відданість педагогічній праці, любить дітей.

Наполегливість, зацікавленість та ентузіазм Катан Наталії Миколаївни передаються її учням. Гуртківці приймають активну участь у заходах, які проводяться на СЮТ.

Найкраще діти засвоюють знання тоді, коли їм цікаво. Тому так важливо сформувати необхідний базис знань і бажання дізнаватися нове. Наталія Миколаївна наполегливо працює над тим, щоб кожне заняття було у цікавій формі, що надасть міцне підґрунтя для розширення знань у майбутньому.

« 02 » вересня 2016 року.

Видано

Ганна
Ганнаєв *Миколаївна*

В ТОМУ, що він (вона) з 14.11 до 28.11 2016 року
навчався (лась) в Одеському обласному інституті
удосконалення вчителів із спеціальності
керівник курсу

за такими розділами програми:

№	Назва розділу	Кількість годин
1.	Гуманітарна підготовка	12
2.	Функціональна підготовка	24
3.	Науково-теоретична підготовка	20
4.	Методична підготовка за фахом	18
5.	Спецкурс за вибором	-
6.	Спецкурс «Іовітні інформаційні технології»	-
7.	Педагогічна практика	10
8.	Інформаційно-комунікаційні технології	6

Прослухав (ла) курс лекцій, брав (ла) участь у семінарах,
практичних заняттях, конференціях і виконав (ла) курсову
роботу або курсовий проект на
тему: _____

Директор інституту

В.А. Кавалеров

Реєстраційний номер 02132007

2016 рік

С Е Р Т И Ф І К А Т

ЗАСВІДЧУЄ УСПІШЧЕ ЗАВЕРШЕННЯ

В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Ганна Ганнаєв Миколаївна

курсу з використання інформаційно-комунікаційних
технологій при викладанні навчальних предметів

Директор ООІУВ

Кавалеров В.А.

ЗАТВЕРДЖУЮ

ДИРЕКТОР СТАНЦІЇ ЮНИХ ТЕХНІКІВ

І.М.СЕРГЄЄВА

« ___ »

201 року

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ КЕРІВНИКА ГУРТКА РЕНІЙСЬКОЇ РАЙОННОЇ СТАНЦІЇ ЮНИХ ТЕХНІКІВ

1. Загальні положення

Керівник гуртка призначається на посаду та звільнюється з неї завідувачим відділом освіти.

Керівник гуртка повинен мати вищу або середню спеціальну професійну освіту (без урахування стажу педагогічної роботи). Особа, що не має відповідної освіти, але має достатній практичний досвід, знання, вміння (наприклад, в галузі народних промислів) та виконує якісно і в повному обсязі покладені на неї посадові обов'язки, за рекомендацією атестаційної комісії закладу, як виняток, може бути призначена на посаду керівника гуртка.

Керівник гуртка підпорядкований безпосередньо заступнику директора з навчально-виховної роботи.

В своїй діяльності керівник гуртка керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про загальну середню освіту», наказами органів управління освіти всіх рівнів з питань освіти й виховання учнів, правилами і нормами охорони праці, техніки безпеки, а також Статутом та локальними правовими актами закладу. Керівник гуртка дотримується норм Конвенції про права дитини.

2. Функції.

Основними напрямками діяльності керівника гуртка є

2.1. Додаткова освіта дітей шкільного віку, молоді, розвиток їх творчих здібностей.

2.2. Сприяння саморозвитку і самореалізації учнів, Забезпечення безпеки дітей під час проведення занять і на перервах.

3. Посадові обов'язки.

3.1. Комплектує склад учнів гуртка, секції, студії і вживає заходів щодо його збереження протягом навчального року.

3.2. Здійснює додаткову освіту учнів. Забезпечує високий науково-педагогічний та організаційно-методичний рівень занять.

3.3. Забезпечує педагогічно обґрунтований вибір форм, засобів і методів навчання, виходячи з психофізіологічної доцільності. Запроваджує нові форми та методи в роботі з гуртківцями.

3.4. Забезпечує дотримання прав і свобод учнів.

3.5. Працює з гуртками за затвердженою програмою, навчально-виховним планом закладу та розкладом занять. Бере участь у розробці та реалізації освітніх програм.

3.6. Складає плани і програми занять, забезпечує їх виконання, веде встановлену документацію та звітність. Свочасно проводить записи в журналах про проведену роботу та після закінчення занять здає їх на зберігання заступнику директора з навчально-виховної роботи. Проведення занять поза станцією оформлює у відповідності до вимог.

3.7. Виявляє творчі здібності учнів, сприяє їхньому розвитку, формуванню стійких професійних інтересів і нахилів.

3.8. Підтримує обдарованих і талановитих учнів.

3.9. Забезпечує участь гуртківців у змаганнях, виступах, зльотах, масових заходах, згідно затвердженому плану роботи СЮТ.

3.10. Надає в межах своєї компетенції консультативну допомогу батькам (або особам, що їх замінюють), а також педагогічним працівникам.

3.11. Забезпечує під час проведення занять дотримання правил охорони праці, техніки безпеки і протипожежного захисту; проводить інструктажі з охорони праці учнів з обов'язковою реєстрацією в журналі встановленого зразка.

3.12. Оперативно повідомляє адміністрацію про кожний нещасний випадок, вживає заходів щодо надання першої долікарняної допомоги.

3.13. Підвищує свій професійний рівень, бере участь у методичній роботі різних форм, в тому числі у діяльності методичних об'єднань, відвідує заняття педагогів позашкільних закладів освіти.

3.14. Щомісяця до 14 числа здає заступнику директора з НВР на перевірку журнали.

3.15. Періодично проходить медичний огляд.

3.15. Дотримується етичних норм поведінки що відповідають статусу педагога, в побуті, громадських місцях.

4. Права.

Керівник гуртка має право на:

4.1. Участь в управлінні згідно із Статутом закладу, захист професійної гідності та честі.

4.2. Ознайомлення зі скаргами та іншими документами, що містять оцінку його роботи, надання щодо них пояснень.

4.3. Захист своїх інтересів самостійно чи через представника, в тому числі – адвоката, у випадку дисциплінарного або службового розслідування, пов'язаного з порушенням педагогом норм професійної етики.

4.4. Конфіденційність дисциплінарного (службового) розслідування, крім випадків, передбачених законом.

4.5. Вільний вибір та використання методик навчання та виховання, навчальних посібників і матеріалів, підручників, методик оцінювання знань.

4.6. Підвищення кваліфікації.

4.7. Проходження атестації на відповідну кваліфікаційну категорію, розряд.

4.8. Давати учням під час занять та перерви обов'язкових для виконання розпоряджень щодо організації занять і дотримання дисципліни, притягати учнів до дисциплінарної відповідальності у випадках та порядку, встановленому Статутом закладу.

5. Відповідальність.

5.1. Керівник гуртка несе відповідальність відповідно до законодавства України за якість виконання освітніх програм, збереження життя і здоров'я учнів під час занять, дотримання їхніх прав і свобод.

5.2. За невиконання чи непалежне виконання без поважних причин Статуту і Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших локальних нормативних актів, посадових обов'язків, встановлених цією інструкцією, керівник гуртка несе дисциплінарну відповідальність у порядку, встановленому трудовим законодавством.

5.3. За застосування, в тому числі одноразове, методів виховання. Пов'язаних із фізичним чи психічним насиллям над особою учня, а також скоєння іншого аморального вчинку керівник гуртка може бути звільнений з посади відповідно до трудового законодавства та Закону України «Про освіту».

5.4. За збитки, завдані закладу чи учасникам навчально-виховного процесу у зв'язку з виконанням (невиконанням) своїх посадових обов'язків, керівник гуртка несе матеріальну відповідальність в порядку і межах, встановлених трудовим або цивільним законодавством..

6. Взаємовідносини.

Керівник гуртка:

6.1. Працює в режимі виконання, встановленого йому навчального навантаження в повному обсязі відповідно до розкладу занять, участі в обов'язкових планових заходах і само планування обов'язкової діяльності, для якої не встановлені норми обсягів виконання.

6.2. Самостійно планує свою роботу на кожний навчальний рік. План роботи затверджує директор закладу.

6.3. Подає заступнику директора з НВР звіт про свою діяльність в обсязі не більше 5 сторінок друкованого тексту протягом 5 днів після закінчення семестру..

6.4. Отримує від директора та його заступника інформацію нормативно-правового тв. Організаційно-методичного характеру, ознайомлюється під розпис з відповідними документами.

6.5. Працює в тісній взаємодії з учителями, батьками (особами, що їх замінюють), систематично обмінюється інформацією з питань, що належать до його компетенції, з адміністрацією та педагогічними працівниками закладу.

З посадовою інструкцією ознайомлений:

«30»: 08.10.2016р.

Гнатюк Н.М. Гнатюк
(підпис, прізвище та ініціали)

«З а т в е р д ж у ю»
Директор Ренійської СЮТ
_____ І.М.Сергеєва
« ____ » _____ 2013р.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОBOB ЯЗКИ
керівника гуртка станції юних техніків.

1. Виконувати наказ про внутрішній розпорядок дня.
2. Берегти матеріальні цінності, нести матеріальну відповідальність за інвентар, обладнання, приймати участь у поточному ремонті та благоустрої території, своєчасно і точно виконувати розпорядження адміністрації.
3. Проявляти ініціативу. Систематично підвищувати свій професійний і теоретичний рівні.
4. Заняття з гуртківцями проводити на високому науковому, методичному рівні. Проводити індивідуальну роботу з учнями. Відвідувати відкриті заняття.
5. Займатися самоосвітою. Приймати участь у роботі методичних об'єднань, педагогічних рад. Вивчати методичну літературу з педагогіки, технічної творчості.
6. Організовувати та приймати участь в масових заходах науково-технічного напрямку позашкільної освіти.
7. Планувати роботу гуртка, проводити комплектацію. Забезпечити виконання програми, планів. Контролювати дисципліну.
8. Проводити виховну роботу. Особливу увагу приділяти роботі з талановитими дітьми та дітьми із соціально незахищених груп, а також з такими, які знаходяться на шкільному обліку.
9. Підтримувати тісний зв'язок з батьками, школами, громадськістю. Надавати методичну та практичну допомогу з технічної творчості учителям шкіл району.
10. Забезпечити виконання правил з техніки безпеки, охорони праці, пожежної безпеки. Нести відповідальність за життя і здоров'я вихованців під час занять, проведення масових заходів.
11. Вивчати особисті якості учнів, разом з батьками проводити виховну роботу.
12. Результатом роботи вважати оцінку фахівців Всеукраїнського центру позашкільної освіти, Одеського обласного гуманітарного центру позашкільної освіти та виховання

Ознайомлений:
« 30 » 08 20 16 р

_____ *Глуш*

Картка досвіду

роботи керівника гуртка станції юних техніків

1. П.І.Б Житан Наталіє Миколаївна
2. Творча лабораторія (гурток) інформатики та обчислювальної техніки „Мірадей“
3. Вік гуртківців 8-12 років

4. Тема, назва оригінального рішення, прийому, методики, технології:

Первинна профілактика, спрямована на формування стійкості до агресивного впливу інформаційного середовища.

5. Зміст педагогічного досвіду: Методика подолання

негативних наслідків комп'ютерної залежності, збагачення дітей інформацією, розвиток комунікативних навичок, формування ціннісного ставлення до себе і оточуючих.

6. Оцінка досвіду: узгаальнено та зібрано

багато науково-методичного матеріалу з інформаційно-технічного напрямку.

Діагностична картка керівника гуртка Ренійської районної станції юних техніків

№	Основні напрями діяльності	Володію питанням	Поділюся досвідом	Хочу ознайомитися з досвідом	Потребую допомоги
1.	Активізація розумової діяльності вихованця		✓		
2.	Вибір типу заняття відповідно до його змісту	✓			
3.	Здійснення міжпредметних зв'язків			✓	
4.	Розвиток логічного мислення	✓			
5.	Організація самостійної роботи на занятті	✓			
6.	Робота з літературою		✓		
7.	Організація перевірки знань, умінь та навичок вихованців		✓		
8.	Методика опитування гуртківців			✓	
9.	Диференційований підхід до навчання			✓	
10.	Розвиток пізнавальної активності вихованців		✓		
11.	Запобігання перевантаженню	✓			
12.	Використання ігрових моментів на заняттях			✓	
13.	Реалізація виховної мети на занятті.	✓			
14.	Індивідуальний підхід до навчання			✓	
15.	Використання наочності на занятті.		✓		
16.	Організація самоврядування у гуртку.				✓
17.	Реалізація розвиваючого навчання	✓			
18.	Уміння об'єктивно оцінити знання вихованців	✓			
19.	Володіння формами опитування учнів	✓			
20.	Використання різних режимів роботи на занятті.	✓			

30. 08. 2016 р.
(дата)

Н. М. Катан Киц
(П.І.Б., підпис керівника гуртка)

МЕТОДИЧНА АНКЕТА КЕРІВНИКА ГУРТКА

Прізвище, ім'я, по батькові Жатан Наталія Михайлівна

Рік народження 1983 Освіта вища

Посада керівник гуртка Категорія _____ Педстаж 4 р.

Нагороди, заохочення Грамота Дреского обласного університетського центру позашкільної освіти та виховання; грамоти райвідділу освіти, СЮТ.

Досягнення учнів _____

Підвищення кваліфікації 2017 рік

Тема після курсового завдання Диференційований підхід на заняттях гуртка.

Які матеріали оформлені для методобеднання тема з науково-методичною літературою з ІТМ

Методичні виступи на СЮТ, за межами СЮТ щорічно, у віршованості до плану роботи СЮТ.

Питання з педагогіки, психології, методики, над яким працює педагог Програма, спрямована на формування етикетки до агресивного впливу інформаційного середовища.

Які питання методики викликають труднощі? Розвиток інтелектуальної активності.

Участь у ярмарку педагогічних ідей 2016 рік "Розвиток інтелектуальних здібностей вихованців на заняттях гуртка ІТМ."
Наставництво

1. Позашкільний навчальний заклад працює над проблемою

Компетентнісної підтримки у позашкільній освіті:
компетентність педагога - компетентність
вихованця.

2. Відділ освіти працює над проблемою

Зіткнення професійної
компетентності керівника та педагогічних кадрів
закладів освіти як умови розвитку закладу
освіти та особистості дитини.

3. Керівник гуртка працює над проблемою

Профілактика,
сприямана на формування стійкості до
агресивного впливу інформаційного середовища.

План
індивідуальної підготовки Катан Наталії Миколаївни
до атестації у 2016-2017 навчальному році

№ з/п	Зміст роботи	Терміни	Відмітки про виконанн
1.	Ознайомлення з Типовим положенням про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого Наказом МО України від 20 серпня 1993 р. №310 (зі змінами і доповненнями, затвердженими Наказом МО України від 1 грудня 1998 р. № 419).	21 - 25 жовтня 2016 р.	
2.	Ознайомлення з кваліфікаційними характеристиками педагогічних працівників. для яких встановлені кваліфікаційні категорії (відповідно до посади і кваліфікаційної категорії)	25 - 31 жовтня 2016 р.	
3.	Консультація з членом атестаційної комісії щодо порядку атестації	Листопад 2016 р.	
4.	Організація методичної виставки на підставі матеріалів з досвіду роботи викладача	лютий 2017 р.	
5.	<u>Відвідування занять членами атестаційної комісії</u> <u>Тема заняття:</u> <i>Класифікація предметів за формою, величиною, калібром.</i> <u>Тема заняття:</u> <i>Дії з обрамленням малюнка у графічному редакторі.</i>	Листопад 2016 р	
6.	Відвідування виховних заходів членами атестаційної комісії: <u>Тема заходу:</u> <i>Анар світом українська вишиванка "чвіте".</i> <u>Тема заходу:</u> <i>Свою Україну любіть!</i>	Грудень 2016 р	
7.	<u>Виступ на методичному об'єднанні за темою:</u> <i>Партнерство АНЗ і загальноосвітніх закладів.</i>	Травень 2017 р	
8.	Участь у семінарі керівників гуртків інформаційно-технічного напрямку <u>Тема:</u> <i>Розвиток інтелектуальної здібності вихованців АНЗ гуртків АНЗ.</i>	Грудень 2016 р.	
9.	Виступи на нараді за темою: <i>Роль грабаренського та патріотичного виховання.</i>	Вересень 2016р	
10.	<u>Тема, над якою працює педагог у поточному навчальному році</u> <i>Моділізація впливів на формування "векторів": акційною впливу інформаційного</i>		
11.	<u>Методичні розробки</u> <i>Френілове заняття "І і комп'ютерний світ."</i>	Січень 2017 р.	

Дата складання плану 30.08.16

Підпис Наталія Катан

ПАМ'ЯТКА

керівнику гуртка з організації навчального процесу.

1. До початку заняття керівник гуртка повинен:

- ✓ за 10 хвилин до початку заняття провітрити приміщення, перевірити наявність інструмента і матеріалів, особисто переконатися в справності електрообладнання; зробити примітку в журналі контролю за технікою безпеки;
- ✓ продумати хід заняття;
- ✓ зустріти гуртківців в лабораторії, організувати їхню роботу.

2. На початку заняття керівник гуртка повинен:

- ✓ перевірити кількість гуртківців, записати в журналі відсутніх, призначити чергових;
- ✓ чітко і ясно повідомити гуртківцям тему заняття;
- ✓ провести інструктаж з техніки безпеки при роботі на верстатах, з хімічними речовинами або електричними приборами під напругою;
- ✓ викласти в доступній формі теоретичну частину заняття;
- ✓ через кожні 45 хвилин заняття оголошувати перерву на 10 хвилин;

3. За 10 хвилин до закінчення заняття керівник гуртка повинен:

- ✓ підвести підсумок заняття; нагадати теоретичний матеріал; проаналізувати якість виконання роботи; запропонувати домашнє завдання;
- ✓ організувати прибирання робочих місць і приміщення;
- ✓ організовано вивести гуртківців із приміщення лабораторії;
- ✓ після закінчення заняття внести в план-конспект свої зауваження, пропозиції, спостереження.

Після закінчення заняття керівник гуртка повинен відключити електромережу, перевірити крани, закрити лабораторію і здати ключ на пост.

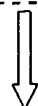

модель організації роботи гуртка

Надання адміністрації необхідних документів про гурток. Визначення напрямку діяльності гуртка, його ролі, основної мети і задач. Ознайомлення з посадовими обов'язками. Ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо організації роботи гуртка.

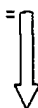
Складання навчальної програми гуртка (не пізніше ніж за 10 днів до початку його роботи). Узгодження програми з директором, методистом.
Затвердження програми

Комплектування груп. Оформлення кабінету. Підготовка необхідних матеріалів, інструментів, таблиць до занять.

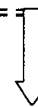
Складання календарно-тематичного плану роботи гуртка на семестр (навчальний рік).

Складання розкладу занять гуртка (кожної групи)

Оформлення журналу обліку роботи гуртка

Проведення вступного заняття. Проведення вступного інструктажу з техніки безпеки з обов'язковою реєстрацією в журналі на окремій сторінці. Складання конспектів занять та їх проведення. Заповнення журналу гуртка на початку заняття та по закінченні. Організація самоврядування в гуртку (вибори старости, його заступника, розподіл обов'язків між вихованцями). Проведення батьківських зборів.

Участь у методичних заходах закладу, РМК. Робота із самоосвіти.
Проведення відкритих занять для педагогів і батьків. Відвідування занять
інших керівників гуртків.

Організація масових заходів з гуртківцями (екскурсійна, концертна,
спортивно-масова, виставкова діяльність). Залучення батьків до організації і
проведення масових заходів.

Участь у районних, міських, всеукраїнських заходах (конкурси, змагання,
огляди, акції, виставки і т.д.)

Підсумкове заняття. Творчий звіт гуртка. Заохочення кращих гуртківців.

Самоаналіз виконання навчальної програми і плану роботи гуртка.
Самоаналіз роботи гуртка за навчальний рік.

Картка гуртка

1. Назва навчального закладу Київська станція юних техніків
2. Напрямок діяльності гуртка науково-технічний
3. Назва гуртка інформатика та обчислювальна техніка "Мелабайт"
4. Основні дані про керівника гуртка:
  - ✓ прізвище, ім'я, по-батькові Житан Наталія Михайлівна
  - ✓ освіта, назва навчального закладу, рік закінчення вища
Знаїцький державний гуманітарний уні-
верситет, м. Львів.
  - ✓ спеціальність за дипломом викладач пераючіка і методика
середньої освіти.
  - ✓ педагогічний стаж 4, в т.ч. у даному закладі 4 роки
  - ✓ рік проходження курсів підвищення кваліфікації 2016 рік
  - ✓ рік проходження останньої атестації атестуючись вперше
  - ✓ рішення атестаційної комісії _____
  - ✓ нагороди _____
  - ✓ педагогічне навантаження 18 годин
5. Основні дані про гурток:
  - ✓ рівень навчання основний
  - ✓ на який період навчання розрахований 4 роки
  - ✓ вік учнів 8-12 років
  - ✓ кількість годин на тиждень 6 годин
  - ✓ наповнюваність гуртка 12 учнів
  - ✓ за якою програмою працює МОН України
  - ✓ ким і коли затверджений навчальний план районний РМК, 2016 рік.

Дата заповнення картки 30. 08. 16 р.

Статистичні дані гуртка

1. Назва гуртка „Мегабайт“
2. Навчальний рік 2
3. Керівник Натан Наталія Михайлівна
4. Кількість вихованців 12
5. Хлопчиків 9
6. Дівчат 3
7. Рік навчання 2
8. Учні 1-4 класів 1
9. Учні 5-9 класів 11
10. Учні 10-11 класів —
11. Учні ЗОШ № 1 —; учнів гімназії 6; учнів ЗОШ № 3 1;
учнів ЗОШ № 4 —; учнів ЗОШ № 5 —; учнів Ренійського НВК 5
12. Кількість дітей за соціальними групами:
  - ✓ Сироти —
  - ✓ Неповні сім'ї 3
  - ✓ Багатодітні сім'ї 4
  - ✓ Діти, позбавлені батьківського піклування —
  - ✓ З сімей загиблих в/сл. —
  - ✓ З сімей, що постраждали від аварії на ЧАЕС —
  - ✓ Діти, які стоять на внутрішньому обліку —
  - ✓ Діти-інваліди —

Дата 30.08.16р.

Підпис Натан

Директору Ренийский районной
станции юных техников
СЕРГЕЕВОЙ И.Н.

ученика(цы) 4 класса школы № 2

Терпиц Викторие Владимировна
(фамилия, имя, отчество)

З а я в л е н и е.

Прошу принять меня в кружок Мегабайт

Обязуюсь точно выполнять правила поведения на станции юных техников.

Домашний адрес: ул. Аларовская 6-65 тел. 2-43-65

(имя, отчество отца, место работы, должность)

Терпиц Анна Александровна

(имя, отчество матери, место работы, должность)

Подпись родителей о согласии на посещение СЮТ

Директору Ренийский районной
станции юных техников
СЕРГЕЕВОЙ И.Н.

ученика(цы) 4 класса школы № 2

Вешчук А.М.
(фамилия, имя, отчество)

З а я в л е н и е.

Прошу принять меня в кружок Мегабайт

Обязуюсь точно выполнять правила поведения на станции юных техников.

Домашний адрес: ул. Дунайская д. 17 кв. 34 тел. 4-01-29

Вешчук Михаил Иванович, в/ч 1474
(имя, отчество отца, место работы, должность)

Вешчук Наталие Владимировна, г/х.
(имя, отчество матери, место работы, должность)

Подпись родителей о согласии на посещение СЮТ

« 16 » ноября 2005 г.

Вешчук

(подпись ученика)

Директору Ренийский районной
станции юных техников
СЕРГЕЕВОЙ И.Н.

ученика(цы) 5 класса школы № 6

Тимошкова В.О.
(фамилия, имя, отчество)

З а я в л е н и е.

Прошу принять меня в кружок Мегабайт

Обязуюсь точно выполнять правила поведения на станции юных техников.

Домашний адрес: ул. Комсомольская д. 178а тел. 4-27-57

(имя, отчество отца, место работы, должность)

Тимошкова Ирина Викторовна, в/ч. 1474
(имя, отчество матери, место работы, должность)

Подпись родителей о согласии на посещение СЮТ

« 30 » сентября 2005 г.

Тимошкова

(подпись ученика)

КАРТКА ГУРТКІВЦЯ

1. Прізвище, ім'я Ретемп Єгор Александрович
2. Дата народження (число, місяць, рік) 05.01.2008р.
3. Школа МЦей Клас 5
4. Домашня адреса 28 Червня 235/204
5. П.І.П. мати Ретемп Наталія Валеріївна
місце роботи Рамогоснодар тел. 0639980402
6. П.І.П. батька Ретемп Александр Вікторович
місце роботи Воріч тел. _____
7. Назва гуртка Мелодіст

КАРТКА ГУРТКІВЦЯ

1. Прізвище, ім'я Ретемп Валерій Сергійович
2. Дата народження (число, місяць, рік) 26.07.2004р.
3. Школа Гімназія Клас 7
4. Домашня адреса проб. Малорітний 3
5. П.І.П. мати Ретемп Майя Федорівна
місце роботи Рамогоснодар тел. 2-61-60
6. П.І.П. батька Ретемп Сергій Миколайович
місце роботи Воріч тел. _____
7. Назва гуртка Мелодіст

КАРТКА ГУРТКІВЦЯ

1. Прізвище, ім'я Сергєв Єгор Вікторович
2. Дата народження (число, місяць, рік) 14.05.2005р.
3. Школа Гімназія Клас 6
4. Домашня адреса 28 червня 170/17
5. П.І.П. мати Сергєва Анна Миколаївна
місце роботи Керівник СЮС тел. 4-25-66
6. П.І.П. батька Сергєв Віктор Федорович
місце роботи Керівник СЮС тел. _____
7. Назва гуртка Мелодіст

КАРТКА ГУРТКІВЦЯ

1. Прізвище, ім'я Гарненко Валерій Олександр
2. Дата народження (число, місяць, рік) 16.08.2005р.
3. Школа ЗОН N 3 Клас 6
4. Домашня адреса Луцка 2/4
5. П.І.П. мати Гарненко Ольга Миколаївна
місце роботи Рамогоснодар тел. 4-44-79
6. П.І.П. батька Гарненко Сергій Русланович
місце роботи Іорт П-М тел. _____
7. Назва гуртка Мелодіст

АНКЕТА

для гуртківців 1-го року навчання

1. П.І.Б. Борисов Віктор Вікторович
2. Де навчається: школа Зь ліцей клас 4
3. Дата народження 25 грудня 2006
4. Адреса, телефон Сірна 59
5. П.І.Б. матері Борисова Валентина
Де працює _____
6. П.І.Б. батька Борисов Віктор
Де працює Зіркас
7. Які доручення виконуєш в класі та школі чергую
8. Які гуртки, секції, школи відвідуєш баскетбол
9. Чим ще цікавишся граю на арлеїті
10. Мій мама сказав би про мене, що я зробив
правильний вибір приєднання на
СЮТ
11. Хто порекомендував прийти на СЮТ з власним батьком
12. Чому вирішив прийти саме в цей гурток чому хотів би навчитися
навчитись працювати на компютері.

АНКЕТА ПЕРВИННОГО ОПИТУВАННЯ УЧНІВ

Шановний учень!

Ця анкета допоможе нам краще познайомитися з тобою, твоїми бажаннями та сподіваннями щодо навчання в нашому позашкільному навчальному закладі. Тому просимо вибрати з запропонованого переліку відповіді на питання, які збігаються з твоєю думкою і підкреслити їх.

1. До закладу я прийшов з бажанням займатися улюбленою справою.
2. Хочу знайти нових друзів.
3. Хочу дізнатися про щось нове, що не вивчав у школі.
4. Маю надію, що заняття допоможуть мені долати труднощі.
5. Маю надію, що мені допоможуть виправити мої недоліки.
6. Хочу, щоб заняття допомогли мені обрати майбутню професію.
7. Хочу цікаво проводити вільний час.

Інше (вказіть) _____

АНКЕТА ПЕРВИННОГО ОПИТУВАННЯ УЧНІВ

Шановний учень!

Ця анкета допоможе нам краще познайомитися з тобою, твоїми бажаннями та сподіваннями щодо навчання в нашому позашкільному навчальному закладі. Тому просимо вибрати з запропонованого переліку відповіді на питання, які збігаються з твоєю думкою і підкреслити їх.

1. До закладу я прийшов з бажанням займатися улюбленою справою.
2. Хочу знайти нових друзів.
3. Хочу дізнатися про щось нове, що не вивчав у школі.
4. Маю надію, що заняття допоможуть мені долати труднощі.
5. Маю надію, що мені допоможуть виправити мої недоліки.
6. Хочу, щоб заняття допомогли мені обрати майбутню професію.
7. Хочу цікаво проводити вільний час.

Інше (вказіть) _____

АНКЕТА ПЕРВИННОГО ОПИТУВАННЯ УЧНІВ

Шановний учень!

Ця анкета допоможе нам краще познайомитися з тобою, твоїми бажаннями та сподіваннями щодо навчання в нашому позашкільному навчальному закладі. Тому просимо вибрати з запропонованого переліку відповіді на питання, які збігаються з твоєю думкою і підкреслити їх.

1. До закладу я прийшов з бажанням займатися улюбленою справою.
2. Хочу знайти нових друзів.
3. Хочу дізнатися про щось нове, що не вивчав у школі.
4. Маю надію, що заняття допоможуть мені долати труднощі.
5. Маю надію, що мені допоможуть виправити мої недоліки.
6. Хочу, щоб заняття допомогли мені обрати майбутню професію.
7. Хочу цікаво проводити вільний час.

Інше (вказіть) _____

СОЦІАЛЬНИЙ ПАСПОРТ ГУРТКА

№	ПІБ учня	Дата народження	Навчальний заклад	Клас	Домашня адреса	Телефон
1	Намлева На- тамія Ігорівна	16.05.2005	Гімназія	6	Змістківська д. 22	4-38-16
2	Гедійко Віктор Івонівна	03.07.2006	Гімназія	5	Мордовська д. 55	2-43-65
3	Семинчук Олена Михайл	28.03.2006	Гімназія	5	Думайська 814 кв. 37	4-01-29
4	Мілен Максим Михайл	17.11.2006	Гімназія	5	Думайська д. 21 кв. 53	0635483583
5	Тихонька Катер. Олі.	10.06.2004	Міцей	4	Каленішівська д. 148/а	4-27-54
6	Фавленко Серг. Євгенович	10.09.2006	Міцей	5	Жагірська д. 11	6-23-85
7	Борисов Вікт. Вікторевич	25.12.2006	Міцей	5	Свірна д. 59	4-32-14
8	Катан Влад. Віталевич	04.08.2006	Міцей	5	проб. Молотів д. 4	4-23-90
9	Петель Єгор Олександров.	05.01.2006	Міцей	5	28 Червня д. 235 кв. 204	0639960402
10	Петель Влад. Сергійович.	26.04.2004	Гімназія	4	проб. Молотів д. 3	2-61-60
11	Семеев Єгор Вікторевич	14.05.2005	Гімназія	6	28 Червня д. 140 кв. 14	4-25-66
12	Корнієнко Влад. Дмитр.	16.08.2005	ЗОШ №3	6	Мустафа д. 2 кв. 4	4-44-49
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						

АНКЕТА
ВИВЧЕННЯ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ

4. Який вид діяльності тебе цікавить найбільше?

☐ читання художньої літератури	☐ робота на присадибній ділянці
☐ навчання	☐ відвідування кінотеатру
☒ участь в інтелектуальних іграх	☐ відвідування дискотеки
☐ заняття спортом	☐ перегляд телепередач
☐ майстрування	☐ спілкування з друзями (поза СЮТ)
☐ малювання, ліплення	
☐ відвідування гуртка (вкажи якого) _____	
☐ інше _____	

5. Чого ти очікуєш у СЮТ від:

- учнів спілкування
- учителів поради

6. Чи задовольняють твої очікування події на СЮТ?

- повністю частково
- не задовольняє не замислювався

4. Ким би ти хотів бути під час організації та проведення загальних сютівських справ?

- організатором спостерігачем
- учасником взагалі не хочу брати участь
- інше _____

5. У деяких навчальних закладах є учні, відомі своїми досягненнями в науці, спорті, техніці тощо. Чи є у тебе такі знайомі? В чому вони досягли успіхів? ні

АНКЕТА
ВИВЧЕННЯ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ

4. Який вид діяльності тебе цікавить найбільше?

☐ читання художньої літератури	☐ робота на присадибній ділянці
☐ навчання	☐ відвідування кінотеатру
☒ участь в інтелектуальних іграх	☐ відвідування дискотеки
☐ заняття спортом	☐ перегляд телепередач
☐ майстрування	☐ спілкування з друзями (поза СЮТ)
☐ малювання, ліплення	
☐ відвідування гуртка (вкажи якого) _____	
☐ інше _____	

5. Чого ти очікуєш у СЮТ від:

- учнів більше статків
- учителів навчання

6. Чи задовольняють твої очікування події на СЮТ?

- повністю частково
- не задовольняє не замислювався

4. Ким би ти хотів бути під час організації та проведення загальних сютівських справ?

- організатором спостерігачем
- учасником взагалі не хочу брати участь
- інше _____

5. У деяких навчальних закладах є учні, відомі своїми досягненнями в науці, спорті, техніці тощо. Чи є у тебе такі знайомі? В чому вони досягли успіхів? Сергей, Влад

Анкета

вивчення рівня знань учнів з питань здорового способу життя

1. Вік 10

2. Стать: чол. жін.

3. Як ти вважаєш, чи потрібні людині знання про здоровий спосіб життя?

Так ні не замислювався

4. Які на твій погляд складові здорового способу життя?

~ загартування організму	~ тютюнопаління
~ вживання спиртних напоїв	~ відсутність шкідливих звичок
~ правильне повноцінне харчування ✓	~ чисте повітря ✓
~ режим дня ✓	~ заняття фізкультурою і спортом
~ дотримання правил особистої гігієни	~ довготривалі заняття в комп'ютерному клубі
~ твій варіант _____	

5. Чи робиш ти ранкову зарядку?

так ні не подля

6. Чи займаєшся ти спортом?

~ так (вкажи вид)	~ не дозволяє здоров'я
~ <u>ні</u>	~ немає коштів для оплати

7. Чи палиш ти?

~ <u>Ні</u>	~ Інше _____
~ 1-2 цигарки на день	_____
~ Більше 5 на день	_____

8. Хто з членів твоєї родини палить?

~ Батько	~ Сестра
~ Мати	~ <u>Всі</u>
~ Брат	~ <u>Ніхто</u>

9. Чи пробував ти алкогольні напої?

~ <u>Ні</u>	~ Вживаю періодично
~ Пробував 1-2 рази	

10. Хто дав тобі перший раз спробувати алкогольні напої?

~ Друзі	~ Знайомі
~ Батьки	~ Сам

11. Чи пробував ти наркотики?

~ <u>Ні</u>	~ Вживаю періодично
~ Пробував 1-2 рази	

12. Хто дав тобі спробувати перший раз наркотики?

~ Друзі	батько
~ знайомі	сам

13. Чи знаєш ти, що шкідливі звички мають пагубний вплив на здоров'я?

~ <u>так</u>	~ не замислювався
~ ні	

14. Хотів би ти позбутися шкідливих звичок?

~ Так	~ мені байдуже
~ Ні	

15. Від кого б ти хотів дізнатися про здоровий спосіб життя?

~ Від медпрацівників	~ З радіо, телебачення
~ Від учителів	~ З літературних джерел
~ <u>Від батьків</u>	

ДІАГНОСТИКА СІМ'Ї УЧНЯ

Учень <i>Кашева</i>	Батько <i>Кашев Ігор Миколайович</i>
<i>Наталія</i>	<i>Беріш</i>
<i>Корівна</i>	Освіта, місце роботи, посада, телефон
Види пілг чи допомоги	Мати <i>Кашева Ірина</i>
	<i>Домогосподарка</i>
	Освіта, місце роботи, посада, телефон
Чи потребує особливої уваги	Кількість дітей у сім'ї <i>1</i>
	Житлові умови <i>заробітні</i>
	Статус сім'ї
	Примітка

Учень <i>Горіш</i>	Батько —
<i>Міхайло</i>	
<i>Званівна</i>	Освіта, місце роботи, посада, телефон
Види пілг чи допомоги	Мати <i>Ліна Олександрівна</i>
<i>малозабезпечена</i>	<i>прорахув</i>
<i>сім'я</i>	Освіта, місце роботи, посада, телефон
Чи потребує особливої уваги	Кількість дітей у сім'ї <i>1</i>
<i>неповна сім'я</i>	Житлові умови <i>заробітні</i>
	Статус сім'ї <i>неповна</i>
	Примітка

Учень <i>Семчук</i>	Батько <i>Семчук Михайл Іван</i>
<i>Олександр</i>	<i>б/г 1474</i>
<i>Миколайович</i>	Освіта, місце роботи, посада, телефон
Види пілг чи допомоги	Мати <i>Семчук Наталія Ігор</i>
	<i>домогосподарка</i>
	Освіта, місце роботи, посада, телефон
Чи потребує особливої уваги	Кількість дітей у сім'ї <i>3</i>
	Житлові умови <i>заробітні</i>
	Статус сім'ї <i>багатодітна</i>
	Примітка

Учень <i>Мімен</i>	Батько —
<i>Максим</i>	
<i>Миколайович</i>	Освіта, місце роботи, посада, телефон
Види пілг чи допомоги	Мати <i>Оксана Георгіївна</i>
<i>малозабезпечена</i>	<i>касир</i>
<i>сім'я</i>	Освіта, місце роботи, посада, телефон
Чи потребує особливої уваги	Кількість дітей у сім'ї <i>2</i>
<i>неповна сім'я</i>	Житлові умови <i>заробітні</i>
	Статус сім'ї <i>неповна</i>
	Примітка

III. Робота з батьками

Анкета первинного опитування батьків

Ця анкета допоможе нам краще познайомитись з вашою дитиною та ефективніше спланувати роботу з нею. Тому просимо якомога відвертіше відповідати на запитання.

1. Прізвище, ім'я, дитини Ретина Гор
2. Школа лицей
3. Клас 4
4. Вкажіть склад сім'ї:
  - кількість осіб 3
  - Повна 1. Ні 2. Так
  - ПІБ (мати) Ретина Наталія Володимирівна
  - ПІБ (батько) Ретина Олександр Ричелавович
5. Чи відвідувала ваша дитина дитячий садок? 1. Ні 2. Так
6. Ви вважаєте, що стан її здоров'я:
  - добрий 1. Ні 2. Так
  - задовільний 1. Ні 2. Так
  - поганий 1. Ні 2. Так
7. Якими хворобами найчастіше хворіє ваша дитина?
Енурез, заїкання, короткозорість (якщо є, підкресліть)
простауда (інше)
8. Яка рука у дитини ведуча? права
9. До чого у вашої дитини найбільші здібності? час на машині
10. Найулюбленіше заняття вашої дитини? футбол
11. Улюблена гра вашої дитини? шахи
12. Вкажіть характеристики вашої дитини:
  - більш активна, ніж пасивна?
1. Ні
2. Так
  - товариська, ніж замкнута?
1. Ні
2. Так
  - впевнена, ніж не впевнена?
1. Ні
2. Так
  - збудлива, ніж спокійна?
1. Ні
2. Так
  - підлегла, ніж домінуюча?
1. Ні
2. Так
  - може зосереджувати увагу лише на короткий термін часу?
1. Ні
2. Так
  - під час спілкування з іншими вона веде себе розкуто?
1. Ні
2. Так
14. У вашої дитини є постійне коло обов'язків?
1. Ні
2. Так → Які саме? _____
15. Що в розвитку вашої дитини вас найбільше радує? має багато таланту
16. Що в розвитку вашої дитини викликає стурбованість? _____
17. На що особливо треба звернути увагу під час роботи з вашою дитиною? _____
18. Що вмів дитина робити найліпше? сміятися
19. Вкажіть характер вашої дитини заорієнта

П Л А Н

роботи гуртка станції юних техніків.

План роботи гуртка складається керівником гуртка на навчальний рік (з 01 вересня по 31 травня). В плані вказується на наступне:

- ✓ мета і завдання гуртка;
- ✓ програма;
- ✓ календарно-тематичний план, за яким проводяться заняття;
- ✓ перелік поробок, які виготовлятимуть всі члени гуртка;
- ✓ теми виступів;
- ✓ робота з колективами, організаціями, учбовими закладами, з якими гурток підтримує контакти;
- ✓ масові заходи, які проводить гурток (в яких приймає участь);

При розкритті плану, змісту роботи необхідно вказати не тільки назву тем, підтем, розділів але й форми заняття; по яким темам з гуртківцями будуть проводитися масові виховні заходи: екскурсії, виставки, змагання, свята, конкурси.

Річний план містить наступні розділи:

- ✓ мета і завдання гуртка;
- ✓ організаційна робота;
- ✓ навчальна робота (тематична, теоретична, практична);
- ✓ робота щодо формування особистості;
- ✓ інструктивно-методична робота;
- ✓ робота з профорієнтування, трудового виховання;
- ✓ масова робота;
- ✓ робота з батьками;
- ✓ робота з громадськістю, спонсорами.

Крім того, керівник складає план-розробку кожного заняття, в якому передбачається:

- ✓ тема заняття;
- ✓ навчальна, пізнавальна, виховна мета;
- ✓ обладнання, роздатковий матеріал;
- ✓ зміст заняття;
- ✓ заключна частина.

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
З ІНФОРМАТИКИ ТА ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ
Основний рівень
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА**

Актуальність даної програми пов'язана з широким впровадженням комп'ютерних технологій в усі сфери управління і виробництва, вимагає від сучасної молоді високого рівня теоретичної і практичної підготовки з інформатики, вміння розв'язувати різноманітні завдання засобами комп'ютерної техніки та пакетів прикладних програм, необхідних для їх практичної роботи в умовах інформаційного суспільства, вихованні загальної інформаційної культури, а також отриманні широких можливостей для подальшого професійного самовизначення використанням сучасних інформаційних технологій.

Навчальна програма реалізується у гуртках науково-технічного напрямку інформаційно-технічного профілю позашкільної освіти та спрямована на вихованців від 14 років.

Метою навчальної програми є формування ключових компетентностей особистості у процесі опанування інформаційних технологій.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

пізнавальна – ознайомлення з поняттями та знаннями про можливості: текстового та графічного редакторів Word та Paint; програми для створення презентацій Power Point; електронної таблиці Excel; бази даних Access та основи Web-дизайну;

практична – оволодіння навичками, необхідними для раціонального використання сучасних інформаційних технологій;

творча – забезпечує формування творчих здібностей вихованців, творчого мислення вихованців, набуття досвіду власної творчої діяльності, оволодіння новими навичками та здатностями, формування в вихованців здатності до самостійної активної діяльності в усіх проявах життя, ініціативи та самореалізації;

соціальна – розвиток інформаційної культури вихованців, творчої ініціативи, формуванню стійкого інтересу до технічної творчості, розвиток позитивних якостей емоційно-вольової сфери особистості: працелюбності, наполегливості, відповідальності.

Навчальна програма передбачає 4 роки навчання:

основний рівень – 216 год. (6 год. на тиждень), 1-й рік навчання;

основний рівень – 216 год. (6 год. на тиждень), 2-й рік навчання;

основний рівень – 216 год. (6 год. на тиждень), 3-й рік навчання;

основний рівень – 216 год. (6 год. на тиждень), 4-й рік навчання.

Навчаючись у гуртку, вихованці поглиблюють знання шкільного курсу, реалізують свої потреби і здібності.

Під час занять вихованці знайомляться з можливостями текстового редактора MS Word, графічних редакторів Paint, Adobe PhotoShop і Macromedia Flash, з програмою для створення презентацій MS Power Point, електронними таблицями MS Excel, базами даних MS Access, з Інтернетом та основами Web-дизайну.

Вихованці засвоюють практичні прийоми Web-пошуку та Web-дизайну, які дозволяють значно розширити сферу використання персонального комп'ютера, сприяють розвитку творчого мислення та інформаційної культури вихованців.

Тривалість одного заняття залежить від віку вихованців і становить дві або три години. Робота з дисплеєм має складати не більше 30 хвилин на годину роботи. Кількість вихованців у групі визначається кількістю робочих місць у комп'ютерному класі.

Програма підготовлена за принципом доступності навчального матеріалу та відповідності його обсягу віковим особливостям і рівню попередньої підготовки вихованців з урахуванням Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти з освітніх галузей «Технології», «Математика», «Природознавство», «Фізика».

За даною програмою можуть проводитись індивідуальні заняття, які

організуються відповідно до Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах (наказ Міністерства освіти і науки №1123 від 10.12.2008 року).

Програма є орієнтовною. За необхідності керівник гуртка може внести до програми певні зміни на свій розсуд, які не повинні впливати на загальний зміст навчальної програми та кількість навчальних годин. Незмінними мають залишатися мета, завдання і прогнозований результат освітньої діяльності.

Основний рівень, перший та другий роки навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	6	-	6
2.	Інформація та інформаційні процеси	6	6	12
3.	Складові та функції ПК та його операційної системи (ОС) MS Windows	36	60	96
4.	Текстовий та графічний редактор Microsoft Word. Графічний редактор Paint	42	54	96
5.	Створення комп'ютерних презентацій MS Power Point	12	24	36
6.	Електронні таблиці MS Excel	36	24	60
7.	Система управління базами даних MS Access	36	24	60
8.	Робота над проектами	6	54	60
9.	Підсумок	6	-	6
	Разом	186	246	432

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (6 год.)

Мета, завдання та зміст роботи гуртка. Організаційні питання. Техніка безпеки під час роботи з комп'ютером.

2. Інформація та інформаційні процеси (12 год.)

Теоретична частина. Відомості про інформацію, інформаційні технології, електронні обчислювальні машини (ЕОМ), ПК та комп'ютерні мережі. Види та властивості інформації. Системи числення. Одиниці вимірювання та кодування інформації. Сучасні засоби зберігання й опрацювання інформації. Інформатика та інформаційні технології.

Історія розвитку та перспективи розвитку комп'ютерної техніки. Основні компоненти інформаційної системи та їх функціональне призначення. Галузі застосування комп'ютерів. Комп'ютерні мережі.

Структура інформаційної системи. Апаратна та програмна складові інформаційної системи, їх функції та взаємодія. Структурна схема комп'ютера.

Пристрої введення-виведення інформації. Типи, основні характеристики та принципи роботи дисплеїв, принтерів, сканерів. Пристрої для організації міжкомп'ютерного зв'язку. Види модемів та їх функції.

Оперативна пам'ять ЕОМ та ПК. Основні характеристики та функції процесора. Звукові та відео-плати. Характеристики та принципи роботи дискових накопичувачів.

Практична частина. Підготовка ПК до роботи. Завантаження комп'ютера. Робота з дисками.

3. Складові та функції персонального комп'ютера, операційної системи MS Windows (96 год.)

Теоретична частина. Функція та склад операційної системи. Класифікація операційних систем. Особливості операційної системи для персональних комп'ютерів Microsoft Windows (MS Windows). Принципи роботи користувача з ОС. Початок роботи. Робочий стіл. Панель задач. Робота з мишею. Контекстне меню.

Структура вікна Windows. Вікно «Робочий стіл». Вікно папки «Мій комп'ютер». Властивості об'єктів, набір операцій над об'єктами. Робота з буфером обміну. Головне меню Windows. Файлова система ОС Windows. Поняття, ім'я та розширення ім'я файлу. Каталоги (папки) та підкаталоги (вкладені папки) файлів. Шлях до файлу. Основні вказівки ОС для роботи з файлами. Програма «Провідник».

Отримання довідкової інформації. Конфігурація інформаційної системи. Запуск програм. Виведення на екран файлів та документів. Піктограми-ярлики. Введення та редагування тексту в редакторі Блокнот, друк змісту текстового файлу. Поняття про інсталяцію програмних засобів.

Форматування, діагностика, дефрагментація диска. Відновлення інформації на диску. Правила записування та зчитування інформації для дискет і флеш-дисків.

Класифікація комп'ютерних вірусів. Класифікація та принципи роботи антивірусних програми. Захист інформації.

Принцип стиснення інформації. Архівація файлів. Робота з програмами-архіваторами. Створення, додавання файлів, перегляд вмісту архіву, вилучення файлів з архіву, розкриття архівованих файлів.

Десятипальцеве введення даних з клавіатури. Програма клавіатурного тренажера.

Практична частина. Ознайомлення з робочим столом. Набуття навичок роботи з мишею. Можливості панелі задач. Робота з вікнами. Установка нових параметрів робочого стола. Операції над виділеними об'єктами. Використання буфера обміну для роботи з об'єктами.

Запуск програм. Головне меню Windows. Програма «Провідник». Ознайомлення з деревом каталогу в програмі «Провідник».

Робота з файлами. Створення нової папки, файлів. Каталоги та підкаталоги файлів. Виведення на екран і на друк змісту текстових файлів та документів. Робота з довідковою системою, піктограмами-ярликами.

Форматування, діагностика та корекція дисків. Відновлення інформації на дисках. Записування інформації на диски, дискети і флеш-диски та зчитування інформації із з'ємних носіїв.

Ознайомлення з роботою антивірусних програм. Робота з антивірусними програмами, з програмою клавіатурного тренажера. Архівація файлів. Створення та розкриття архівованих файлів.

4. Текстовий та графічний редактор Microsoft Word. Графічний редактор Paint (96 год.)

Теоретична частина. Системи опрацювання, класифікація та функції текстів. Призначення текстового редактора. Вікно програми Word. Редагування тексту. Особливості збереження документів. Відкриття файлів, документів.

Основи форматування документів, сторінок. Додаткові засоби форматування. Друкування документу. Режими друку.

Способи створення таблиць, графіки, їх опрацювання. Текстові ефекти і кольорове оформлення.

Прийоми роботи з зовнішніми об'єктами, розміщення екранних ілюстрацій у документах. Редактор формул.

Поняття про комп'ютерну графіку. Системи опрацювання графічної інформації. Типи графічних файлів. Графічний редактор та його призначення. Запуск графічного редактора та основні функції графічного редактора. Вікно редактора.

Типи графічних файлів. Робота з графічними файлами. Створення стандартних фігур, графічних об'єктів, малюнків. Основні операції щодо створення та редагування зображень за допомогою графічних редакторів. Середовище графічного редактора. Вставлення графічних об'єктів і малюнків до тексту. Зберігання графічних об'єктів у різних форматах.

Можливості векторного малювання у текстовому редакторі MS Word. Малювання за допомогою інструментів «Автофігури», «Об'єкт WordArt», «Діаграма».

Практична частина. Введення тексту з клавіатури. Редагування тексту. Особливості збереження документів. Відкриття файлів.

Форматування символів з панелі інструментів, командами меню. Додаткові засоби форматування. Форматування сторінки. Друкування документу, конвертів.

Приклади побудови таблиць. Переміщення та копіювання графіків. Тестові ефекти. Керування формою і розміщенням тексту. Кольорове оформлення.

Застосування редактора формул. Формули різного виду. Форматування формул. Приклади підготовки документів. Створення візитки та ділового листа.

Створення графічних об'єктів, малюнків. Побудова малюнка. Редагування кольору. Створення та збереження малюнків у різних форматах (.bmp, .jpg, .gif). Малювання у текстовому редакторі MS Word.

Створення малюнка на задану тему. Створення малюнка на вільну тему. Друкування малюнків на принтері.

5. Створення комп'ютерних презентацій MS Power Point (36 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з програмою створення презентацій. Інтерфейс MS Power Point. Панель структури, слайдів, приміток, презентацій.

Створення презентацій з клавіатури, за допомогою вбудованого Майстра автозмісту, вбудованих шаблонів.

Використання панелі структури презентацій. Перегляд і редагування заголовка слайдів. Зміна тексту слайдів, додаток слайдів, вилучення слайдів. Збереження презентацій. Збереження файлів з новим ім'ям. Упакування та друкування презентацій. Додавання кольору та малюнків у презентації. Зміна кольору на слайдах, кольору фона. Вибір фонового узору, шаблонів. Створення малюнків у презентації. Вилучення малюнка. Елементи руху й анімації, плавні переходи, особливі ефекти, анімація тексту.

Демонстрація слайдів, презентації. Друкування презентації.

Практична частина. Створення презентацій за допомогою клавіатури, Майстра автозмісту, вбудованих шаблонів. Автоматична зміна зовнішнього вигляду презентацій.

Створення слайдів, малюнків в презентації. Створення, збереження та друкування презентацій з малюнками. Створення та демонстрація презентацій на задану тему.

6. Електронні таблиці MS Excel (60 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення та запуск програми. Образ екрану Excel. Рядки та стовпці робочого аркушу. Робота з панелями інструментів.

Розміщення та використання панелей інструментів, меню та діалогових вікон. Робота з діалоговими вікнами.

Введення даних. Введення даних у комірку. Типи даних в Excel. Введення надпису. Автоматизація роботи. Створення електронної таблиці. Введення значень.

Обробка чисел як тексту. Внесення змін в робочі аркуші. Копіювання та чищення вмісту комірок. Вставка та вилучення комірок. Робота з рядками та стовпцями.

Організація файлів. Імена та розширення імен і файлів. Робота з файлами. Установка пароля. Захист, реорганізація файлів.

Математика в Excel. Математичні оператори. Створення простої формули. Робота з функціями. Копіювання формул.

Шаблони Excel. Створення, змінення та збереження шаблонів. Друкування робочої книги.

Практична частина. Запуск програми Excel. Рядки та стовпці робочого аркушу. Використання панелей інструментів. Робота з діалоговими вікнами.

Введення даних у комірку. Введення напису.

Створення електронної таблиці. Введення значень. Обробка чисел та тексту. Внесення змін в робочі аркуші. Робота з комірками, рядками та стовпцями.

Робота з файлами. Захист файлів. Установка пароля. Реорганізація файлів.

Створення простої формули. Робота з функціями. Копіювання формул.

Створення, змінення та збереження шаблонів. Друкування окремих робочих аркушів і книги в цілому, виділеного діапазону. Відміна друкування.

7. Система управління базами даних MS Access (60 год.)

Теоретична частина. Ієрархічна, мережева, реляційна моделі бази даних. Основні елементи бази даних: поле, запис, файл. Системи управління базами даних, пошук інформації.

Функції та режими MS Access. Проектування та створення структури реляційної бази даних. Типи даних, які використовуються в БД.

Організація та редагування даних. Редагування структури бази даних. Створення таблиць. Робота з таблицями.

Впорядкування даних, пошук даних за зразком у таблиці. Використання простих фільтрів для пошуку даних.

Типи зв'язків в таблицях. Ключові поля. Створення зв'язків між елементами в таблицях. Призначення та режими роботи з формами. Створення форм та звітів. Призначення та режими роботи зі звітами. Призначення та створення запитів. Різниця запитів і фільтрів.

Практична частина. Створення БД за допомогою СУБД MS Access і уведення даних.

Упорядкування і пошук даних в БД. Створення форм і звітів. Створення простих запитів.

8. Робота над проектами (60 год.)

Теоретична частина. Використання інструментів MS Office та програм комп'ютерної графіки при розробці проектів документів. Розробка проєктів презентацій засобами MS Power Point.

Практична частина. Створення проектів офісних документів і презентацій.

9. Підсумок (6 год.)

Підведення підсумків роботи за рік. Відзначення кращих вихованців.

Основний рівень, третій та четвертий роки навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	6	-	6
2.	Глобальна мережа Інтернет. Гіпертекстовий документ. Програми-браузери та поштові програми	18	18	36
3.	Мова розмітки гіпертексту HTML та Web-програмування. Програма MS FrontPage. Редактори для Web-програмування	60	90	150

4.	Динамічне HTML (DHTML)	6	12	18
5.	Вступ до інтерактивного програмування. Мова JavaScript	18	24	42
6.	Графіка для Web. Програма Adobe PhotoShop	18	24	42
7.	Анімація для Web. Технологія Flash	36	36	72
8.	Робота над проектами	12	48	60
9.	Підсумок	6	-	6
	Разом	180	252	432

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (6 год.)

Мета, завдання та зміст роботи гуртка. Організаційні питання. Техніка безпеки при роботі з комп'ютером.

2. Глобальна мережа Інтернет. Гіпертекстовий документ. Програми-браузери та поштові програми (36 год.)

Теоретична частина. Глобальна мережа Інтернет. Апаратні, програмні та інформаційні складові мережі Інтернет. Адресація, основні послуги глобальної мережі Інтернет. Програмне забезпечення й обмін інформації в Інтернеті.

Гіпертекстовий документ. Служба перегляду гіпертекстових сторінок World Wide Web. Організація інформації, принципи навігації. Web-сервери. Адреси, перегляд і збереження Web-сторінки.

Програма-браузер Internet Explorer. Вікно програми. Основна панель інструментів. Перехід на Web-сторінку. Пересування, пошук інформації на сторінці. Керування завантаженням, вибір, збереження сторінки та її фрагментів, малюнків і фрагментів тексту сторінки. Опублікування Web-сторінки на сервері.

Програма-браузер Opera. Програма-браузер Mozilla Firefox.

Поштові програми Outlook Express, Netscape, The Bat.

Створення персональної електронної поштової скриньки.

Практична частина. Пошук інформації в Інтернеті. Пошук електронних адрес. Організація, перегляд і збереження списку зворотних сторінок. Відтворення мультимедійних фрагментів Web-сторінок.

Настроювання основних параметрів програми браузера. Настроювання шрифтів та кольору. Вибір мови. Оформлення Web-сторінок. Опублікування Web-сторінки на сервері.

Захист інформації. Обмеження на перегляд інформації з Інтернету. Настроювання підключення до Інтернету. Створення персональної електронної поштової скриньки.

3. Мова розмітки гіпертексту HTML та Web-програмування. Програма MS FrontPage. Редактори для Web-програмування (150 год.)

Теоретична частина. Основні принципи побудови HTML-документів. Поняття тегів. Основні теги документів. Атрибути тегів.

Форматування тексту. Теги заголовків. Вибір шрифту. Колір фону та шрифту. Списки. Розділові смуги. Рухомий рядок. Вставка графічних зображень.

Формати графічних зображень. Вирівнювання тексту та графічного зображення. Фонова графіка.

Гіперпосилання. Текстові посилання. Графічні посилання. Сегментована графіка. Кольорова гама.

Звук і відео. Таблиці. Фрейми. Форми. Робота з формами.

Стилі. Таблиця стилів. Таблиці стилів в окремих файлах. Позиціонування елементів на сторінці. Статичні фільтри.

Програма MS FrontPage та її призначення. Панелі інструментів. Режими роботи та способи редагування.

Форматування тексту. Розміщення заголовків. Списки. Створення таблиць. Редагування таблиць.

Створення загальних областей. Фон сторінки. Розміщення графічних зображень.

Фоновий звук сторінки. Розміщення відео файлу та налаштування його властивостей. Використання тем. Зміна кольорової схеми.

Оформлення графічних елементів. Гіперпосилання. Закладки. Графічні посилання. Створення активних областей на зображенні.

Програма Ace HTML 5 Pro та її призначення. Панелі інструментів. Режими роботи і способи редагування.

Практична частина. Створення HTML-документів.

Форматування тексту. Теги заголовків. Вибір шрифту, кольору фону і шрифту. Вставка графічних зображень. Формати графічних зображень. Фонова графіка. Текстові та графічні посилання. Сегментована графіка.

Звук і відео. Фрейми, форми та стилі.

Використання гіперпосилань, таблиць, фреймів, форм і стилів.

Створення Web-сторінок та навчального Web-сайту за допомогою HTML-редакторів.

Оформлення Web-сторінок. Додавання медіа-файлів різних видів до Web-сторінки.

4. Динамічне HTML (DHTML) (18 год.)

Теоретична частина. Основні поняття об'єктної моделі. Об'єкти, їх властивості, методи і події.

Способи написання сценаріїв. Прив'язка сценаріїв до елементів сторінки. Редактори подій.

Практична частина. Створення сценаріїв DHTML на Web-сторінках.

5. Вступ до інтерактивного програмування. Мова JavaScript (42 год.)

Теоретична частина. Загальні відомості про мови програмування Java, JavaScript та Perl. Зразки простих інтерактивних програм.

Практична частина. Написання простих інтерактивних програм за зразками. Написання інтерактивних програм з прикладами різних варіацій використаних методів.

Приклади сценаріїв JavaScript. Зміна елементів. Поле введення даних. Текстові області. Пошук у тексті. Перемикачі. Прапорці. Кнопки.

Художнє оформлення листа. Рухомий елемент. Перетягування елементів. Динамічні фільтри. Створення нових вікон.

Написання простих сценаріїв JavaScript на Web-сторінках. Вставка різних елементів в сценарій.

6. Графіка для WEB. Програма Adobe PhotoShop (42 год.)

Теоретична частина. Графічні формати Інтернету. Формат GIF. Формат JPG. Особливості завантаження малюнків у Web-сторінку. Графічні елементи оформлення Web-сторінок. Графічні маркери. Оформлення кнопок.

Дрібні графічні елементи оформлення: лінійки та художні літери. Градієнтний фон.

Підготовка малюнків у програмі Adobe Photoshop. Створення градієнтного фону. Створення круглої фотографії. З'єднання зображень. Заливання і заповнення об'єктів текстурами. Накладання тексту. Застосування фільтрів.

Практична частина. Підготовка графічних файлів для використання у Web-сторінці.

Робота з малюнками у програмі Adobe Photoshop. Обробка малюнків довільної форми. Використання шарів у багатшарових зображеннях. Застосування фільтрів.

7. Анімація для Web. Технологія Flash (72 год.)

Теоретична частина. Основні поняття, пов'язані з технологією Flash.

Програма Macromedia Flash. Інтерфейс програми. Робоче поле. Панелі інструментів. Монтажна лінійка.

Створення анімації. Інтерполяційна анімація. Кольорові ефекти. Приклади анімації.

Сценарії. Події. Вирази. Функції. Класи. Оброблювачі. Оператори. Змінні.

Панель подій. Основні події з мультфільмами. Імена об'єктів. Налаштування сценаріїв. Керування звуком.

Приклади мультфільмів. Публікація та експортування мультфільмів.

Практична частина. Робота в середовищі Flash. Створення анімаційних кліпів.

Написання простих сценаріїв.

8. Робота над проектами (60 год.)

Теоретична частина. Розробка проектів Web-сайтів за обраною темою: власний, навчальний предметний, інформаційний Web-сайти з анімаційними кліпами. Вибір структури, контенту, навігації сайтом, способу опублікування та просування сайту.

Практична частина. Створення та опублікування в Інтернеті Web-сайту за обраною темою.

9. Підсумок (6 год.)

Підведення підсумків роботи за рік. Відзначення кращих вихованців.

АНАЛІЗ ЗАНЯТТЯ

Місце проведення заняття СЗОУТ Час 15.00 - 18.00

Гурток "Месобойт" «05» листопада 19

Учні: присутні 11, відсутні 1, спізнилися -

Прізвище, ім'я, по батькові вчителя Патом Наталія Микола

1 Організація заняття Педагог перевіряє роботу коментув
нів. Заняття починається вчасно.

2. Підготовленість до заняття педагога в план на теоретичній ви
кщо теоретичного матеріалу заняття.

3. Форма заняття групова, індивідуальна.

4. Тема заняття Десятизначний в'яз даних з
матриці. Програма комбінаторного тріагому

5. Мета: навчальна продовжити роботу з опрацювання ч
вихованців з умов і методик роботи з матриці
розвивальна розвивати пам'ять, увагу,

виховна виховувати навички колективної роботи

6. Структура заняття 1. Орг частини. 2. Теоретична час
тина. 3. Практична частина. 4. Заключна
частина (сідзимо заняття)

7. Методика викладання теоретичного матеріалу Теоретичний мат
ріал викладений доступно, послідовно, із
використанням знань, отриманих у школі
на попередніх заняттях. Задля розвитку
мислення поєднуються словесні, зорові, рухо
ві аналізатори. Зміст навчального ма
теріалу корелюваний. У процесі викладан
ня матеріалу окцелюються зв'язок
із життям, практикою.

8. Ставлення гуртківців до занять в гуртку додержуватимемої стилів
опієкуватимемої перевага зпрямованої мобілізації
гуртківців на співпрацю

9. Закріплення матеріалу віодувається після кожного
етапу
зробленої роботи для зметня втомли оці, гнзав, гнзав

10. Дотримання правил техніки безпеки Гуртовденний інструктаж
з техніки безпеки під час роботи з ТМ.

11. Результат заняття мета заняття досягнута

12. Висновки, пропозиції рівень зацікавленості - достатній.

Рекомендовано: підтримувати рівень інтелектуального
інтересу учнів; раціональово використовувати
ти год зацікавленості.

Директор СЮТ І.М.Сергеева

Ознайомлений:

«05» листопада 20 16 р.

Матан Н.М. Гнзав
(підпис, прізвище, ініціали)

АНАЛІЗ ЗАНЯТТЯ

Місце проведення заняття СЗОТ Час 15.00 - 18.00

Гурток "Мегабайт" «06 грудня 2016р»

Учні: присутні 8, відсутні 3, спізнилися 1

Прізвище, ім'я, по батькові вчителя Вікторія А. М.

1. Організація заняття Педагог прийшов на заняття забарано. Навчалемий комент до заняття підготовлений.

2. Підготовленість до заняття педагога є план, отримані всі необхідні матеріали, визначені окремі теми

3. Форма заняття фронтальна, самостійна групова, самостійна індивідуальна

4. Тема заняття Комп'ютерні графіки. Шрифтові графіки. Файли.

5. Мета: навчальна сформувати поняття про КТ, визначити заміри її застосування, можливості графіки розвивальна розвивати базисні вміння ^{отримати рід} ти від КТ та мотивувати його використання виховна виховувати сучасній культурі, інтерес до предмету

6. Структура заняття 1. Організаційна частина. 2. Освітня частина (теоретична, практична частина) 3. Закріплення матеріалу (підсумок заняття)

7. Методика викладання теоретичного матеріалу Теоретичний матеріал викладений на основі принципів науковості, доступності, повільності, ясності. Педагог підводить учнів до потреби у самовдосконаленні, здійснює міжпредметні зв'язи. Мова викладання багата, чиста, логічна.

8. Ставлення гуртківців до занять в гуртку доступність всілякої
матеріалу створює атмосферу зацікав-
леності

9. Закріплення матеріалу рівень засвоєння матеріалу
добрий

10. Дотримання правил техніки безпеки проведення інструктаж
з техніки безпеки. Дотримуються норми
часу роботи за комп'ютером.

11. Результат заняття мета заняття досягнута
повністю

12. Висновки, пропозиції Рівень заняття - оптималь-
ний. Рекомендовано урізноманітнити
прийоми викладання теоретичного ма-
теріалу.

Директор СЮТ Масриш I.M. Сергєєва

Ознайомлений:

«06» грудня 20 16 р.

Чотан Ч.М. Гус
(підпис, прізвище, ініціали)

АНАЛІЗ ЗАНЯТТЯ

Місце проведення заняття ОГШ Час 15.00 - 18.00

Гурток "Моголош" № 10 від 2017 р.

Учні: присутні 10, відсутні 2, спізнилися -

Прізвище, ім'я, по батькові вчителя Латон А.М.

1. Організація заняття Навчальний кабінет до заняття підготовлений. Бюджет і учні приїждять на заняття завчасно

2. Підготовленість до заняття педагога У наявності тематичний план заняття, розкриття окремих тематик. Мета заняття поставлена правильно

3. Форма заняття вивчення нового матеріалу

4. Тема заняття Графічний редактор Paint для Windows

Екранування для малювання. Редагування

5. Мета: навчальна познайомити з елементами

класифікацією графічних зображень

розвивальна розвинути вміння відокремлювати розкриття

"формат графічного файлу"

виховна виробити вміння в собі і своїх

знайомих.

6. Структура заняття 1. Організаційна частина.

2. Основна частина (теоретичний матеріал,

техніка безпеки (інструктаж), практична

частина. 3. Заключення (підсумки)

7. Методика викладання теоретичного матеріалу інформативна

- побудована; метод навчання: гас-

лово-пошуковий. Мова педагога чітка,

доступна. Проведена професійна

вправа, застосовані мітопредметні зв'яз-

ки. При викладанні теоретичного мате-

ріалу педагог забезпечує умови для само-

реалізації відповідно до здібностей вихо-

ванців; вирішує проблему спільно, роз-

виваючи дитячу ініціативу.

8. Ставлення гуртківців до занять в гуртку запропонована наукова
підготовка зацікавила учнів. Вони активні,
гуртовані.

9. Закріплення матеріалу відбувається за допомогою
узгоджених зусиль учнів.

10. Дотримання правил техніки безпеки проведенні історичного
при роботі за ПК. Враховані загальні норми
роботи за комп'ютером

11. Результат заняття рівень знань - отримали всі
простіше робота щодо виконання рядка
меншій, отримали після попередньої заняття

12. Висновки, пропозиції спостерігаються позитивні
зміни в роботі програми. Наталія Михайлівна
вмінно спрямовує дитину енергію в потрібне
руло, поєднуючи доброту з високим рівнем, не
скупиться на похвалу

Директор СЮТ Сергій І.М. Сергєєв

Ознайомлений:

«26» січня 2017 р.

Татан Н.М. Куп
(підпис, прізвище, ініціали)

Самоаналіз заняття

1. Тема і тип заняття, його зв'язок із попереднім Середби екскурсії таблиць і оробка графіків. Тематичні ефекти. Вибороти оформлення. Тип: дослідження з новим матеріалом.
2. Завдання заняття, якою мірою вони виконані? З допомогою учнів з розробки ефективними всіма навчальними цілями.
Мета чітко наведена виконанням розумно повністю.
3. Чи раціонально використано час заняття? Час використаний раціонально. Забезпечено, ефективно, розвивальне навчання.
4. Чи доцільно обрано форми і методи навчання? Ефективно використані методи та матеріали навчання.
5. Які нові форми і методи навчання використані на занятті? Використані науковий графіків великою мірою труднощі у сприйнятті.
6. Як здійснювався контакт із групою, окремими вихованцями? Диференційною обсяг та складність знань.
7. Ефективність організації самостійної роботи учнів складно виконати ступінь усвідомленості отримувати висловлювання світломерними коментарями.
8. Чи забезпечено цілеспрямованість, оптимальну розумову діяльність вихованців? Фізічною виконанням на занятті створювання
9. Чи дотримано правила педагогічного такту, етики, норм взаємин керівника гуртка та вихованця? Будь-який в основних у відношення з дітьми
10. Найбільш ефективні етапи, елементи, форми, методи роботи? Було складно розуміти як процес вирішення нових завдань.
11. Чи досягнуто прогнозованого результату заняття? Досягнуто повністю
12. Що із запланованого не вдалося? Чому? В плануванні глибоко використано італію.
13. Чи зацікавило заняття вихованців? Так. Чому розумно створення проблемної ситуації в навч. процесі.
14. Як працювати над подоланням недоліків? Аналіз навчального матеріалу з наміром розвитку наукового знання.
15. Яка допомога потрібна? Основні етапи початково-педагогічні компетенції навчання.

Самоаналіз заняття

1. Тема і тип заняття, його зв'язок із попереднім Традиційний ректорат Райнб для Windows.
Тип: вивчення нового матеріалу.
2. Завдання заняття, якою мірою вони виконані? 1) Дати класифікацію чад. зорб. 2) Зробити коментарі про роль. 3) Знайомити з тем. роботи в чад. ректораті.
Мета замислює гіткою і зрушимою протемою влого замештти.
3. Чи раціонально використано час заняття? Час використаний раціонально
не замановане проведено
4. Чи доцільно обрано форми і методи навчання? Активізація розумової
діяльності вихованців
5. Які нові форми і методи навчання використані на занятті? використання нау-
кових фактів величезною певні турбота у сфері освіти.
6. Як здійснювався контакт із групою, окремими вихованцями? _____
- Зроблено використовую індивідуальний курс до
вихованців.
7. Ефективність організації самостійної роботи учнів _____
Врамо сформовано питання проблемно-наукового характеру.
8. Чи забезпечено цілеспрямованість, оптимальну розумову діяльність вихованців? _____
Знаючи формувати в учнів раціональну організацію
навчальної праці.
9. Чи дотримано правила педагогічного такту, етики, норм взаємин керівника гуртка та вихованця? Збер. такт найбільш достатнього мірою
10. Найбільш ефективні етапи, елементи, форми, методи роботи? _____
Зрозуміло ставиться ринкова нерас. іри, але реалі-
зую їа тільки ну вивчаю архітектурні.
11. Чи досягнуто прогнозованого результату заняття? Досягнуто повністю.
12. Що із запланованого не вдалося? Чому? Деякі з етапів не вдалося
замурити до процесу вирішення нових завдань
13. Чи зацікавило заняття вихованців? Важко, що так, бо всі вихованці
були зосереджені.
14. Як працювати над подоланням недоліків? Організація ефективної
роботи вихованців так, щоб вона відбувалася в формі
розмітлення.
15. Яка допомога потрібна? Критерії оцінювання, використані
їа на практиці.

План-конспект заняття

Тема. Класифікація предметів за формою, величиною, кольором.

Мета: вчити дітей розрізняти предмети за формою, величиною, кольором; розвивати зорове сприйняття, зорову пам'ять, довільну увагу, логічне мислення; виховувати наполегливість, доброзичливість, бажання доводити розпочату справу до кінця.

Тип заняття: застосування знань, умінь і навичок.

Форма проведення: фронтальна, індивідуальна.

Технічні засоби: комп'ютер, мультимедійна дошка.

Демонстраційний матеріал: конверт із листом, картки-фішки.

Роздатковий матеріал: листи-малюнки із завданнями, м'ячики.

Хід заняття.

I. Вступ.

1. Організаційна частина.

Добрий день, діти! Я дуже рада вас бачити. Сьогодні у нас буде незвичайне заняття, до нас завітали гості. Привітаймося з ними.

(діти вітаються).

У нас усіх чудовий настрій, можна розпочинати наше заняття. Оскільки ми перебуваємо в комп'ютерному класі, тому передусім нам потрібно пригадати правила поведінки на наших заняттях.

Діти, яких правил ми дотримуємося, коли перебуваємо в комп'ютерному класі?

Очікувані відповіді:

- ✓ не можна вмикати й вимикати комп'ютер без вказівки вчителя;
- ✓ не можна торкатися руками монітора, проводів комп'ютера;
- ✓ не ставити власні речі на стіл і клавіатуру;
- ✓ не зсувати з місця монітор і системний блок;
- ✓ не натискати без потреби на клавіші.

2. Активізація уваги та діяльності дітей.

Сьогодні мені листоноша приніс листа для вас. Прочитаймо його.

Дорогі діти! Мене звати Марійка. Учора я гуляла по лісі й натрапила на хатинку. У ній нікого не було, але біля обіднього столу стояло три стільці різні за розміром, а на столі стояло три тарілки з кашею і три ложки, також різні за розміром. Ще там було три різні за розміром ліжка.

Діти, як ви думаєте, чия це хатинка? Хто в ній мешкає? (три ведмеді). Продовжуємо читати листа: *А ще я знайшла у кутку комп'ютер. Мені було цікаво й весело. Я поїла каші, пострибала на ліжках, погралась у комп'ютерні ігри й переплутала всі речі господарів. Та коли три ведмеді повернулися до дому, вони дуже засмутилися і сказали, що поки я не наведу лад у їхній хатині і не розставлю все на свої місця, до дому мене не відпустять.*

Діти, допоможіть мені виконати завдання і швидше потрапити до дому.

Діти, допоможемо Марійці? (Так.)

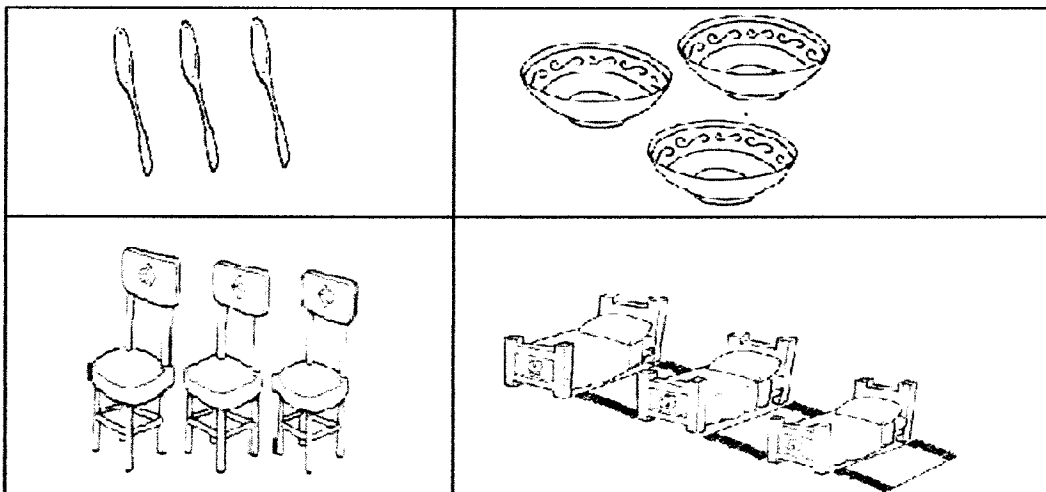
Сьогодні а нашому занятті ми будемо допомагати Марійці наводити лад у хатинці ведмедів. Нам необхідно дібрати предмети ведмедикам відповідно до їх розмірів.

II. Основна частина

Закріплення вивченого матеріалу.

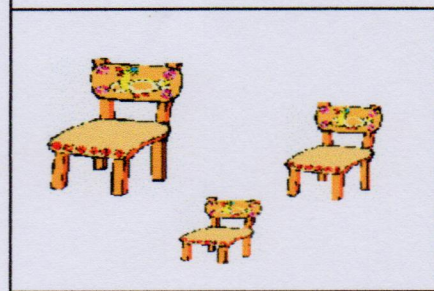
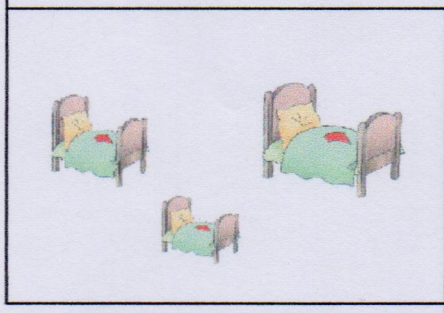
Дидактична гра «Розфарбуй речі ведмедиків»

Необхідно розфарбувати речі тата – ведмедя у синій колір, мами – ведмедиці – у червоний колір, а речі ведмежатка – у зелений колір.

Дидактична гра «Великий - маленький»

Позначити стрілками предмети від великого до маленького, а у другому завданні – навпаки: від маленького до великого.

Рухлива гра «Веселі м'ячі»

Зараз ми з вами пограємо у гру на уважність. Кожен отримає м'ячик. Хто вважає, що його м'ячик найбільший за розміром, той встає в команду праворуч від мене. Хто вважає, що його м'ячик найменший за розміром, той встає в команду ліворуч від мене. А тепер подивимось на м'ячики, що залишились. Які вони за розміром? (*Середні.*) Правильно. Порахуйте, скільки м'ячиків у кожній команді. (*Діти відповідають*)

2. Самостійне виконання дітьми завдань із теми.

Комп'ютерна гра «Рибка»

Потрібно їх кожного акваріуму вибрати по одній найбільшій рибці й пересадити їх у першу тарілку, а потім з обох акваріумів вибрати по одній найменшій рибці й пересадити їх у другу тарілку.

Комп'ютерна гра «Збери речі»

У першому завданні великому ведмедю Михайликові необхідно зібрати в кошик всі великі речі. У другому завданні маленькому ведмедюку відповідно потрібно зібрати у кошик всі маленькі речі.

Фізхвилинка.

Ми з вами багато трудилися

І, мабуть, уже утомилися.

Тепер настав час відпочинку

Проведемо фізхвилинку

Стати струнко всім без руху (1,3)

І мою команду слухай.

Руки вгору піднімаємо (6)

І повільно опускаємо (5)

Швидко пару ми знайшли (4)

І на місце відійшли. (1,2)

Я зразок вам показала

І німе кіно почали.

(Діти виконують за зразком малюнка).

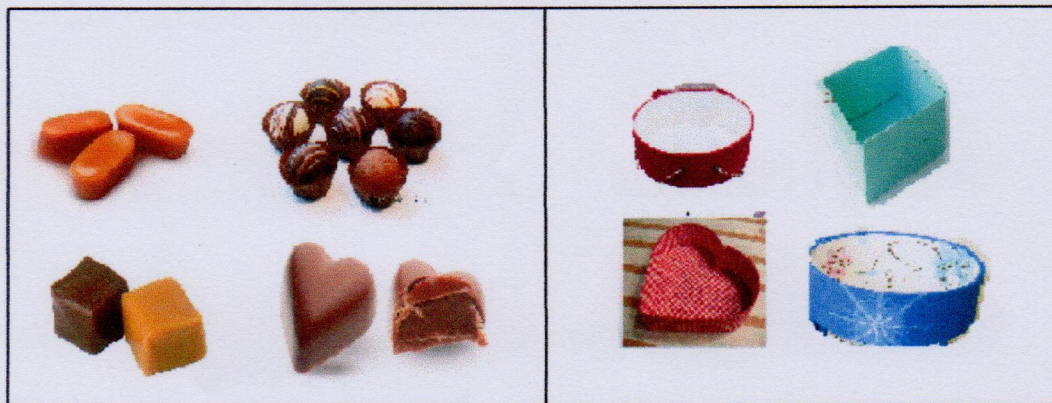
Комп'ютерна гра «Мої червоні, твої - жовті»

У цьому завданні необхідно з предметів, розташованих на екрані, вибрати спочатку всі червоні предмети для Марійки, після цього всі жовті – для Мишка.

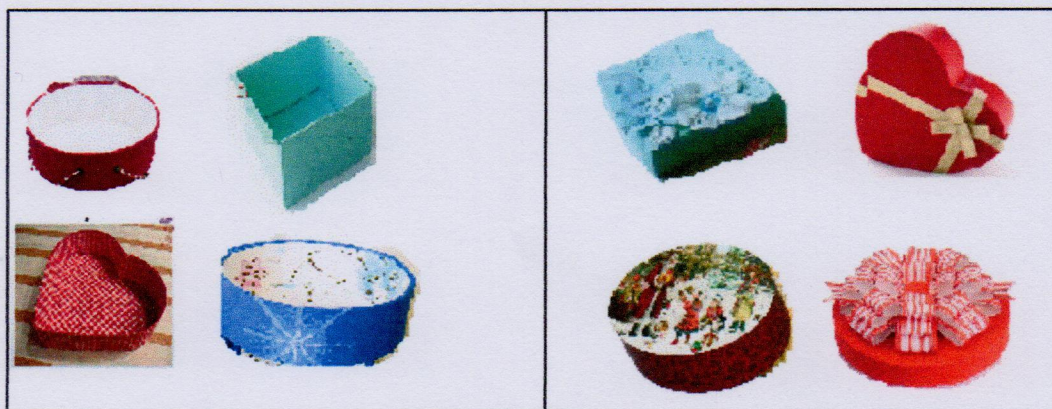
Комп'ютерна гра «Подарунки»

Гра складається з двох завдань. У першому необхідно розкласти цукерки в коробки відповідно до їх розміру. У другому завданні потрібно на кожну коробку дібрати кришку відповідно до її форми й розміру.

1.

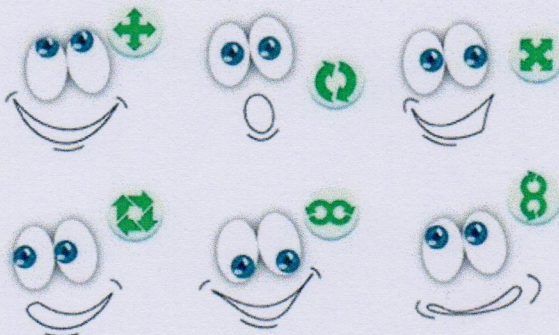
2.

Наші очі від роботи за комп'ютером трішки втомилися, тому зробимо разом вправи для зняття втоми очей.

Комплекс вправ для зняття втоми очей

1. Заплющте очі, сильно напружуючи м'язи очей. На рахунок 1-4 розплющте очі, розслабивши м'язи очей. Подивіться вдалину на рахунок 1-6.
2. Подивіться на перенісся й затримайте погляд на рахунок 1-4. Переведіть погляд вдалину на рахунок 1-6.
3. Не повертаючи голови, подивіться праворуч – вгору – ліворуч – вниз, потім вдалину на рахунок 1-6. Далі зробіть те саме, але ліворуч – вгору – праворуч – вниз і знову подивіться вдалину.

III. Завершальна частина.

Ви всі молодці. Впоралися із проханням Марійки. Так, ми розклали всі речі за величиною, кольором, формою та допомогли вибратися Марійці із хатинки ведмедиків. А ви знаєте, чому у нас усе так гарно вийшло? А тому, що ми були дружними, уважними і наполегливими.

Дякую всім за роботу. До нових зустрічей.

Тема. Дії з фрагментом малюнка у графічному редакторі.

Мета: засвоювати знання про роботу з фрагментом малюнка – переміщення, копіювання, знищення; удосконалювати навички роботи з фрагментами малюнка у графічному редакторі; сприяти розвитку окоміру, орієнтувати у просторі і часі, точності і тонкості розрізнення кольорів і відтінків, світла і тіні, форми; сприяти розвитку уявного бачення майбутньої роботи, уміти бачити кінцевий результат; сприяти розвитку умінь творчого підходу до вирішення практичних завдань;

створювати на занятті умови для формування у школярів професійного самовизначення, активізації проблеми вибору фаху; виявляти професійні інтереси, схильності учнів і розширювати їхні уявлення про світ професій; сприяти формуванню емоційно-позитивного відношення дітей до професій дизайнерської групи.

Обладнання та програмне забезпечення:

- комп'ютери;
- програма Microsoft PowerPoint;

Методи та прийоми: розповідь, бесіда, пояснення, демонстрація, змагання, інтерактивні вправи.

Хід заняття

I. Вступна частина

1. Організація гуртківців до роботи

- Привітання.
- Перевірка готовності дітей до заняття, забезпечення їх необхідними приладами, інструментами та матеріалами.
- Упорядкування гуртківцями своїх робочих місць.

II. Мотивація навчальної діяльності вихованців

2. Повідомлення теми і завдань заняття

Керівник. Діти, сьогодні ми з вами будемо навчатися прийомам роботи з фрагментами малюнка у графічному редакторі для створення елементів декору.

III. Основна частина.

3. Розповідь з елементами бесіди «Дії з фрагментом малюнка у графічному редакторі».

Керівник. Перш ніж ми розглянемо дії з фрагментом малюнка, давайте відповімо на питання: а що ж таке фрагмент? (*Частина, шматочок чогось*).

Керівник. Правильно! Словник дає таке визначення: **фрагмент** – це уривок, частина чи уламок чогось.

Спробуйте навести приклади фрагментів чогось.

А тепер я буду показувати вам різні фрагменти, а ви назвете, фрагментом чого є кожний з них. (*Учням демонструються фрагменти картини, листівки, ковпачок ручки, шматочок чашки*).

Керівник. Отже, ми з вами з'ясували, що називається фрагментом узагалі. Тепер нам потрібно визначити, що є фрагментом у комп'ютерному малюнку.

Фрагмент малюнка – це виділена область графічного зображення.

Як ви вважаєте, які слова є головними? (*Виділена область*).

Правильно, фрагмент комп'ютерного малюнка – це не просто його частина, а спеціальним чином виділена область.

Для подальшої роботи нам необхідно запам'ятати головне правило: виділіть об'єкт та виконайте над ним дію.

Керівник. Поговоримо тепер про інструменти для виділення фрагментів малюнка. У графічному редакторі їх два. За їх допомогою можна виділити прямокутну область, у цьому випадку фрагментом буде все, що попало в рамку виділення. Якщо ж необхідно виділити область малюнка, але без елементів, що знаходяться поруч, то потрібно використати інструмент для виділення довільної області. Цими інструментами користуватися досить просто. Давайте подивимося, як правильно виділити фрагмент малюнка.

Фрагментом комп'ютерного малюнка можна виділити разом із фоном або без фону. Для вибору виділення використовується вікно властивостей інструменту.

4. Розповідь з елементами бесіди «Професії дизайнерської групи».

Керівник. Вибір професії завжди залишається гострою і болючою проблемою, оскільки кожній людині хочеться прожити цікаве, корисне, свідоме життя та обрати таку професію, яка б давала радість та задоволення.

Щоб зробити правильний вибір, слід якомога більше знати про види трудової діяльності, виявити власні інтереси, здібності до однієї з них. З'ясувати можливості оволодіння професією, і насамперед мати правильне уявлення про сучасне виробництво та роль людини в ньому.

Сьогодні на уроці ви ознайомитеся з професіями дизайнерської групи.

У широкому сенсі слова, дизайнер – це фахівець, що займається художньо-технічною діяльністю в рамках якої-небудь з галузей дизайну. Можливі спеціалізації сучасного дизайнера: веб-дизайнер, дизайнер рекламної продукції, архітектор, проектувальник, ілюстратор, промисловий дизайн, дизайн середовища, ландшафтний дизайн, графічний дизайн, дизайн одягу, взуття, аксесуарів. Крім загальної художньої освіти, дизайнеру, залежно від напряму діяльності, необхідно отримати спеціальні знання в галузі технології виробництва тих чи інших продуктів, а також освоїти спеціалізовані комп'ютерні програми.

Види діяльності:

- визначення концепції та ідеї майбутньої роботи (розробка фірмового стилю або дизайн-пректу);
- виготовлення продукту;
- контроль за всіма етапами підготовки проекту.

Дизайн – це творчий метод, процес і результат художньо-технічного проектування промислових виробів, їхніх комплексів і систем, орієнтований на досягнення найповнішої відповідності створюваних об'єктів і середовища загалом і потреб людини як утилітарних, так і естетичних.

Дизайн – задум, план, ціль, намір, творчий задум, проект і креслення, розрахунок, конструкція, ескіз, малюнок, візерунок, композиція, мистецтво композиції, витвір мистецтва.

Дизайн – специфічний ряд проектної діяльності, що об'єднує художньо-предметне мистецтво і науково обґрунтовану інженерну практику у сфері індустріального виробництва.

Нині професія «дизайнер» - одна з найбільш високооплачуваних і престижних професій. Саме вони роблять наше життя гарним. Чимало бажаючих хочуть освоїти цю професію. Для цього потрібно закінчити курси дизайну.

У сучасному дизайні прийнято виокремлювати кілька головних напрямів.

Веб-дизайн – це проектування проектування оригінальної структури веб-сайту, із застосуванням технічних і кольорових рішень, які можуть забезпечити зручність використання й естетичне сприйняття сайту.

Графічний дизайн – проектування знаків, логотипів, символів, що включає послуги арт-дизайну та стайлінг-дизайну, які приділяють особливу увагу вираженості потрібних предметів. Це комбінація змісту і форми, унікального вираження і реалізації даних.

Інформаційний дизайн (медіа-дизайн) – це певний вид художньо-технічного оформлення та відображення інформації, з урахуванням психологічних моментів сприйняття інформації, функціональних особливостей відображення інформації та багатьох інших чинників.

Ландшафтний дизайн – озеленення садових ділянок, благоустрій території, організація насаджень, застосування невеликих архітектурних об'єктів.

Нанодизайн став символом молекулярної епохи нанотехнологій, генетики, електроніки, які через окуляри потужного електронного мікроскопа потрапляють на сітківку людського ока.

Промисловий дизайн – процес проектування промислових об'єктів, який охоплює дуже широке коло об'єктів: від дрібниць для дому аж до наукомістких, високотехнологічних виробів. Дизайн комп'ютерної техніки, засобів зв'язку, транспортний дизайн є найвідомішими видами промислового дизайну. Його об'єктами є: побутова техніка, взуття, одяг, автомобілі, механізми, знаряддя праці, аксесуари.

Рекламний дизайн – це певний комерційний вид мистецтва, в основі якого лежить досягнення прибутку, а не саме мистецтво.

Стайлінг – адаптація уже готового об'єкта дизайну (інтер'єр або екстер'єр) або вдосконалення технічної частини об'єкта дизайну.

Фотодизайн – це вид дизайну, у якому здебільшого застосовуються елементи природи: квіти і рослини.

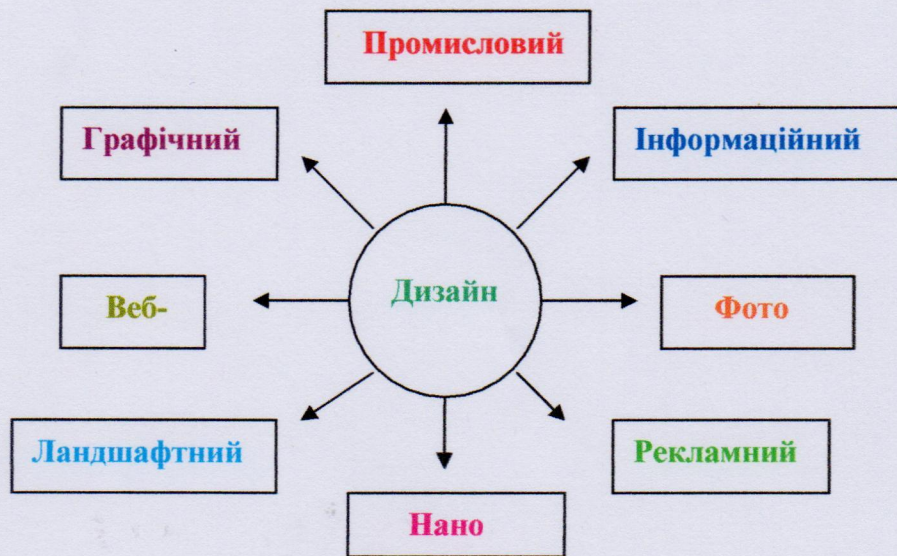
Футуристичний дизайн – прогнозований дизайн майбутнього.

III. Завершальна частина.

1. Підсумкова бесіда. Рефлексія.

2. Інтерактивна вправа «Асоціативний куц».

Скласти асоціативний куц до слова «дизайн».

3. Заключний інструктаж.

Повідомлення завдань на наступне заняття. Прибирання робочих місць.

ВИХОВНИЙ ЗАХІД

*«А над світом
українська вишиванка
цвіте»*

Керівник гуртка
Катан Наталія Миколаївна

Вечір починає його господарка.

Господарка: Добрий вечір, шановні! Наш вечір я хочу почати словами незабутнього Василя Симоненка.

*Вигантуй на небо райдугу-доріжку,
Простели до сонця вишивку-маніжку,
Щоб по тій доріжці з лебедями-снами
Плавати до щастя білими човнами.*

Ведучий: Народне мистецтво, яке передавалося з покоління в покоління, століттями завжди було і є ґрунтом для спілкування людей, джерелом пізнання історії, культури, звідти ідуть витoki професіональної творчості. Традиційні пісня і танок, легенда і казка, малюнок і художнє ремесло стали національною основою сучасного народного мистецтва, пов'язаного з трудовою діяльністю людини, виготовленням речей, практично необхідних, зручних у користуванні й ошатних за формою та оздобленням.

Ведуча: З далекого минулого прийшло до нас і рукоділля – рук діло – життя, плетіння, в'язання, вишивання, різьблення, ткацтво тощо. І виникло воно з любові до рідної землі і батьківської оселі, зі спілкування з навколишнім світом та потреби не стільки бачити красу, а й творити її власними руками. Вишивання як вид мистецтва існує з незапам'ятних часів. Про вишивку згадується в Біблії та “Іліаді” Гомера. Нею, за свідченням Геродота, був прикрашений одяг скіфів. Арабський мандрівник X століття у своїх розповідях свідчить, що руси теж носили вишитий одяг.

Ведучий: То ж нехай хвилини, проведені у спілкуванні з найдавнішим видом українського народного мистецтва – вишивкою – будуть приємними для всіх вас.

Ведуча: Вишиванням споконвіку займалися жінки. Це чудово робила прекрасна Олена, винуватиця Троянської війни. Дар вишивання греки пов'язували з ім'ям мудрої богині Афіни. У середні віки вишивка стала улюбленим заняттям королев і принцес, придворних дам і черниць. У добу Відродження малюнки для неї робили Ботічеллі, Дюкер, Рафаель. Жаданою і дорогою гостею була вишивка і в селянській хаті. Ще “Домострой” радив жінкам займатися вишиванням, вважаючи, що це благотворно впливає на їх характер, виховуючи такі риси, як терпіння, вправність, майстерність, художній смак. Але ще в більшій мірі цей вид рукоділля відтворює душу і характер жінки, бо у вишивку вона вкладає свої почуття та мрії, щоб принести радість собі та людям.

*Вічна після барв і кольорів,
Неповторна музика натхнення!
Шепіт трав і шелест яворів,
І дзвінки турботи сьогодення.
Хрестиком покладено в рядки,
Поспліталось, блиснуло веселкою*

Ніжність материнської руки

*Пісні ще весільної, веселої.
Дух народу в колір заплете,
Проросте і піснею, і цвітом.
А над світом, гляньте, а над світом
Українська вишивка цвіте!*

(На сцені на столах запалюють свічки. Дівчата в укр. вбранні, тихенько наспівуючи вишивають.)

Ведуча: Готуючись вийти заміж, кожна дівчина, як правило, повинна була мати багато різних вишиванок. Більш заможні дівчата готували собі по 50-80, а іноді й понад 100 сорочок з тонко виробленого біленого полотна: для буденної роботи, свята, посагу, на весілля і навіть на смерть, тобто для потреб протягом усього життя.

*Візьму голку, клубок шовку,
Полотно біленьке,
Та й подамся у садочок,
Де сонце ясененьке.
У садочку подумаю,
Котру квітку рвати,
Щоб із неї добрий узір
Для вишивки взяти.
Красну рожу і гвоздиків
Букетик нарват,
І роботу любимую
Свою розпочати.
Ой, вишивки мої любі,
Я вас вишиваю,
Та про красу і про фарби
Думки не лишаю.
Де покласти слід рожеву,
А де ніжно-синю,
Щоб славила моя праця
Рідну Батьківщину,
Щоб сміялася сорочка
Файними квітками,
Щоб пишалась Україна
Своїми майстрами.*

Ведучий: Дівчата змагались між собою в доборі візерунків, в загальній композиції елементів, орнаменту, в майстерності вишивання. Одягу був свого роду характеристикою майстерності. Поганою нареченою вважалася та дівчина, яка не володіла цією майстерністю змалку. В одній з народних пісень говориться: “Вона вміє шити-вишивати і гарних пісень співати”.

(Хор виконує українську народну пісню).

Ведуча: І під руками народних майстринь звичайний шматок домотканого полотна ставав справжнім витвором мистецтва.

(Під звуки української народної музики дівчата демонструють вишивки, виконуючи український танок).

Ведучий: Вся українська вишивка позначена благословенними знаками Води і Сонця. Сонце часто зображується восьмипелюстковою розеткою чи квіткою, а знак Води нагадує згорнутого вужа. Дві течії, що утворили земне життя, а тому їх треба розуміти як вологу материнську і вогняну батьківську енергію.

Ведуча: З глибин минувшини дійшли в орнаментах українських вишивок ці символи – Земля і Сонце, що поєднані з Водою, а разом становлять життєдайну Трійцю. Це знаки тих сил, без яких неможливе саме життя.

(Звучить українська пісня).

Ведучий: Вишитий рушник. Він стає першою сходинкою до щастя молодих, ним зустрічають гостей і прикрашають оселі. З давніх-давен це незмінний елемент побуту українського народу. Рушник оспіваний у піснях, думах, баладах.

Ведуча: Здається, про нього вже все відомо. Та ні. Тільки тепер, вивчаючи свою спадщину, дізнаємося, що різне призначення давало рушника різні назви: божник – для образів, подарунковий – для подарунку, утирач – для рук та обличчя.

Ведучий: Протягом багатьох віків у кожного народу виробляється певна методика виконання, колорит і характер орнаменту. Майже кожна область, кожний район, а часто й окремі села з покоління в покоління, від матері до дочки надавали перевагу тому чи іншому візерунку, барвам. Тому за кольором, орнаментом, способом розподілу орнаменту на виробі, фактурою вишивки можна визначити місце її виготовлення.

Господарка: Часто у вишивці використовувалися рослинні мотиви – дубове листя, виноградне гроно, а також зображення соловейка, голуба, півня, зозулі. Дуб і калина – мотиви, що найчастіше зустрічаються на сорочках. Калина – дерево нашого українського народу. У сиву давнину вона пов'язувалася з народженням Всесвіту, вогняної трійці: Сонця, Місяця, Зорі. (Демонструє рушник). Дуб – священне дерево, уособлювало Перуна – бога сонячної чоловічої енергії, розвитку, життя.

Ведуча: Ружа – улюблена квітка українців, її дбайливо плекали під вікнами хати, адже ця квітка нагадує Сонце. І тому пишні ружі розквітали на сорочках і рушниках багатьох областей України.

Ведучий: Стигле гроно і виноградне листя асоціюється з напоєними Сонцем днями, щедрими дарами осені, достатком, з насолодою життя. Сад-виноград – це життєва нива, на якій чоловік – сіяч, жінка – ростить і плекає дерево їхнього роду.

Ведуча: *Ой, вийся, хмелю, вище моєї хати!
Ой, пусти мене, мати, погуляти.*

Хміль – здавна улюблена в нашому народі рослина. Візерунки, що нагадують листя хмелю, відносимо до молодіжної символіки, бо вона несе в собі значення розвитку, молодого буяння.

Ведучий: Рушник – від слова “руш”, “вирушай” – стверджуються наші прабабусі. Як малина колисочка засівала у дитячу душу лагідність та теплоту, так і той шматочок полотна, що супроводжував у далеку мандрівку, мав оберігати чадо від усякого нещастя. Птахи – то символи людських душ. Розташовували їх при корені, в середині стовбура і віття, з обох боків дерева – Дерева життя. У філософському розумінні минулого, сучасного, майбутнього. Це свідчить про міцність та незнищенність роду.

Господарка: Співаймо славу життєдайному Сонцю, Україні. Вишиймо сорочку чи рушник на радість, на здоров'я! Не забуваймо вишити узор-оберіг. Спасибі вам, люди добрі, за вашу щирість, за вашу участь у нашому святі вишивки.

*Хай щастить вам, люди добрі!
Хай пісня летить за обрій,
Щира дружба стане на рушник!*

РЕНІЙСЬКА РАЙОННА СТАНЦІЯ ЮНИХ ТЕХНІКІВ

Свою Україну любіть!

Мета: розширити знання вихованців про Україну, розвивати любов до Батьківщини, до її працелюбного народу, віковичних традицій та звичаїв. Виховувати гідних громадян нашої держави.

Оформлення та обладнання: вишиті рушники; українська сорочка; віночок, серветки; стіл, прикрашений вишитою скатертиною; на столі: хліб на вишитому рушнику, поруч – калина і колосся пшениці, українська державна і національна символіка; аудіо записи українських пісень.

ХІД ЗАХОДУ

(Лунають українські пісні)

Ведучий. Моя найкраща в світі Україно,
Я твій маленький, тонкий пагінець.
Люблю тебе всім серцем, Батьківщино,
Мій край для мене - батько і мудрець.
Люблю тебе всім серцем, рідний краю!
Несеш ти стільки щастя і тепла!
Я в світі різні труднощі здолаю,
Щоб Україна кращою була!

(Звучить пісня «Свою Україну любіть!»)

Керівник. Любі діти, шановні педагоги! Щиро вітаємо вас у нашій СЮТ і запрошуємо разом з нами здійснити подорож по нашій рідній Україні. Величезні простори займає наша земля. Якби ми хотіли пройти її пішки із заходу на схід, то на це треба було б витратити майже 100 днів! А площа землі української - близько 1 мільйона квадратних кілометрів. Нас, українців, багато, як зернинок на хлібному лані, і тому ми належимо до найбільших народів Європи. Нас 47 мільйонів.

А почнемо ми подорож по Україні зі столиці України - древнього Києва-града.

Станція «Столична».

Ведучий. Ласкаво просимо до міста-героя Києва славної столиці України. Києву вже понад 1500 років. Як виник Київ? Берегами ріки Рось, Почайни, Ірпінь жили різні племена – поляни, древляни, сіверяни. І було серед полян три брати. Одному ім'я – Кий, другому – Щек, третьому – Хорив, а сестра в них – Либідь.

Кий не раз бував на Ірпені й на Почайні. Його не раз вражала велич тутешньої природи. Все йому здавалося цікавим, не таким, як на Росі.

Легенда.

Легенда розповідає. І наснився Кию сон: став старець перед його постіллю, підняв руку і говорить:

- Кию, великий князю! На цих горах побудуєш місто та осядеш зі своїм родом назавжди. Тут прославиться твій рід і держава його. Як довго твої нащадки у згоді і єдності житимуть і труд цінуватимуть, на горах цих сятиме благодать Божа.

«Це воля Божа», - сказав Кий, і пішла робота. А по світу рознеслася вістка про нове місто над Дніпром – Київ, що назване ім'ям князя Кия.

Ведучий. Важко сказати, де кінчається легенда і де починається дійсність. Але до наших днів збереглися назви і гір, і річки. Над Подолом – районом Києва – досі височать дві гори – Хорєвица та Щекавица, де жили брати Кия. А на честь сестри річку було названо – Либідь. Засновникам Києва у місті встановлено пам'ятник.

Сьогодні Київ – це політичний, економічний, промисловий, культурний центр України. Місто розташоване на берегах Дніпра і прикрашають його чудові мости.

Головною вулицею столиці є Хрещатик. Любі діти, хто з вас був у Києві? Що вам найбільше сподобалось? А зараз послухайте вірші про Київ.
(Діти читають вірші, виконується пісня про Київ)

Станція «Державні символи України»

Ведучий. Любі діти! Для того, щоб нас впізнавали і пам'ятали, потрібні виразні, чіткі знаки. Кожна держава має свої символи. Державними прапорами України є державний прапор України, державний герб України і державний гімн України.

Учень. Герб – золотий тризуб на блакитному тлі. У тризубі відображено триєдність життя. Це батько – мати – дитя, які символізують свою силу, мудрість, любов.

Національний прапор України – синьо-жовтий. Чому саме ці кольори є основою прапору? Тому, що жовтий – це колір пшеничного поля, хліба, зерна, що дарує життя всьому суццюму на землі. Це ще й колір сонця, без лагідних променів якого не дозрів би, не заколосився б життєдайний хліб. Синій – це колір ясного, чистого, мирного неба. Наш стіг – немов пшениця в степах під голубим склепінням неба.

Ведучий. Слово «гімн» грецького походження (дослівний переклад – похвальна пісня). Гімн – це урочиста пісня, прийнята як символ державної, національної єдності. Слова національного гімну України «Ще не вмерла України...» написав український поет Павло Чубинський. Музику створив композитор Михайло Вербицький.

Керівник. Гімн – урочиста пісня єдності і незалежності. Тому його виконання має бути належно вшановане. У різних країнах прийнята різна поведінка під час звучання Гімну. У деяких країнах кладуть руку на серце, в інших схиляють голову, військові віддають честь. А як ми, звичайні люди, повинні поводитися під час звучання Гімну? (*Звучить Гімн*).

Станція «Народні символи України»

Керівник. Діти, окрім державних символів, Україна має народні, поетичні символи. Які з них ви знаєте.

Так, мамина пісня, батьківська хата, сорочка, калина біля вікна, барвінок, чорнобривці, мальви, бабусина вишиванка, рушник – усе це народні символи. Багато легенд і пісень створив народ про народні символи. І зараз учасники фольклорного колективу заспівають вам пісню.

Керівник. Майже в усіх народів є улюблені рослини-символи: у канадців це клен, у росіян – береза, а у нас – верба, тополя, калина. Кущ калини оспіваний у піснях, легендах. Послухайте одну з таких легенд.

Легенда.

Колись давно-давно в одному селі привітна і ласкава дівчина, звали її Калинкою. Дуже вона любила квіти. Яких тільки квітів не росло по підвіконню. Їх вона переносила з лісу. Жоден кущик, стебельце не зів'яло. Усі люди в селі любили Калинку за її добре та шире серце.

Навесні Калинка, як завжди пішла до лісу. Нелегко їй було туди добиратися. Довгий курний шлях пролягав від села до лісу. А обабіч – ані деревця, ані кущика.

- Дай, - думає Калинка посаджу тут щось, нехай росте. Так і зробила.. Вкопала з гущавини лісу тонесеньке стебельце і посадила край шляху. А щоб прийнялося воно, Калинка аж від своєї хати з криниці носила воду і поливала.

Звеселилося стебельце. Росло воно в гущавині, ніколи не бачило ясного сонечка і водиці не пило до волі. А тут, на привіллї, швидко розрослося у великий рясний кущ.

Іде якомсь шляхом Подорожній. Стомився, піт витирає, бачить рясний кущ. Підійшов ближче. Під кущем трава зеленіє. Квіти привітно голівками кивають. Пташечки між віттям щебечуть. Ну як ти не сядеш перепочити?

Усміхнувся він весело і сказав:

- Спасибі тим роботящим рукам, що цей кущ посадили, і тому доброму серцю, що цей кущ викохало.

Тут увесь кущ од сну стрепенувся. Гіллячки напружилися, листячко поширшало. Гульк – і враз уквився білим-білим цвітом. Дивиться перехожий – що ж воно далі буде? Обсипався цвіт, замість його ягоди червоні, як намистини, виблискують. І дивно – в

кожній ягідці заховане зернятко, схоже на маленьке серце. Прийшла і Калинка до свого улюбленця, і здивувалася. Звідки такі зернятка? А кущ нахилився до неї і шепоче:

- Це на згадку про твоє добре серце. А щоб люди не забували, подаруй мені своє ім'я, Калинко.

Відтоді всі так і називають той кущ, ту рослину – калиною.

(Пісня про калину).

Читець. Люблю тебе, мій рідний, древній краю!

Тут все близьке і дороге мені.

Озер блакить, пісні, що линуть з гаю,

Ліси, степи і небеса ясні.

Ми всі відкриті і думками щирі,

Та доброту несемо у серцях.

Ми всі щасливі, що живемо в мирі,

І мир, і працю славимо в піснях.

Керівник. Любі діти, наша подорож триває. І зараз ми з вами зупинимось на станції «Пісенна».

Станція «Пісенна».

На Україні кажуть: «Пісня – душа народна». А чому так?

Легенда.

Якось Господь Бог вирішив наділити дітей світу талантами. Французи вибрали елегантність і красу, угорці – любов до господарювання, німці – дисципліну і порядок, росіяни – владність, поляки – здатність до торгівлі, італійці одержали хист до музики.

Обдарувавши усіх, піднявся Господь Бог зі свого трону і раптом побачив у куточку дівчинку. Вона була боса, одягнута у вишиванку, руса коса переплетена синьою стрічкою, а на голові багрянів вінок з червоної калини.

- Хто ти? Чого плачеш? – спитав Бог.

- Я – Україна, а плачу, бо стогне моя земля від пролитої крові і пожеж. Сини мої на чужині, на чужій роботі, вороги знущаються з вдів та сиріт, у своїй хаті немає правди й волі, - відповіла дівчина.

- Чого ж ти не підійшла до мене? – спитав Бог. – Я всі таланти роздав... Як же зарадити твоєму горю?

- Дівчинка хотіла вже йти, та Господь Бог, піднявши правицю, зупинив її.

- Є в мене неоціненний дар, який уславить тебе на цілий світ. Це пісня, - сказав він і дав дівчині дарунок.

Узяла дівчинка-Україна цей Божий дар і міцно притиснула до серця. Вклонилася низенько Всевишньому і з ясним обличчям і вірою понесла пісню в народ.

Ось чому українська пісня, як сльоза, очищує душу, пісня, як свята молитва, сповідає і прощає.

(Звучить українська пісня).

Керівник. А зараз ми робимо зупинку на станції «Загадкова».

Станція «Загадкова».

Дід. Добрий день, хлопці!

Баба. Добрий день, дівчата!

Дід. Бабо, а хлопці краще відповіли.

Баба. Ні, діду, дівчата краще!

Дід. Ні, краще хлопці!

Баба. Ні, діду, дівчата краще!

Дід. Гарзд! (Повторюють привітання) А зараз ми побачимо, чи вміють діти загадки відгадувати.

Загадки

Сам червоний, а чуб зелений. (*Буряк*).

Сидить дівчина в коморі, а коса її на дворі. (*Морква*).

Без вікон, без дверей повна хата людей. (*Огірок*).

Сидить Марушка в семи кожухах, хто її роздягає, той сльози проливає. (*Цибуля*).

І печуть, і варять, і їдять мене, і хвалять, бо я добра. (*Картопля*).

Що то за голова, що лише зуби та борода? (*Часник*)

Люблю мити, всіх купаю, само ж худну, пропадаю. (*Мило*)

Має гребень – не може чесатися. (*Півень*)

Ведучий. А зараз проведемо конкурс «Угадай мелодію» (Задані мелодії: «Подоланочка», «Ой, є в лісі калина», «Два кольори», «Рідна мати моя».

Ведучий. До вашої уваги вікторина.

Вікторина.

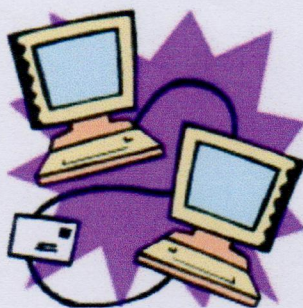
1. Назвіть столицю України? Звідки пішла ця назва? (*Київ назван на честь брата Кия*)
2. Які гори є на території України? (*Карпати, Кримські гори*).
3. Які моря є на території України? (*Чорне, Азовське*)
4. Портрети яких відомих українських діячів зображені на українській гривні? (*1 гривня – Володимир Великий, 2 гривні – Ярослав Мудрий, 5 гривень – Богдан Хмельницький, 10 грн. – Іван Мазепа, 20 грн. – Іван Франко, 50 грн – Михайло Грушевський, 100 грн – Тарас Шевченко, 200 грн – Леся Українка, 500 грн – Григорій Сковорода*).

Ведучий. Любі діти, ми сьогодні подорожували по нашій славній Україні! Я дуже хочу, щоб у ваших душах завжди палав вогник гордості за те, що ви є українцями. Дві2 вам Бог наснаги і здоров'я зберегти той вогонь і пронести його крізь роки. Будьте гарні, чесні, розумні, любіть Україну!

А зараз запрошуємо вас на одну станцію – «Солодкоїжка».

Я і комп'ютерний світ.

Тренінгове заняття.

Розвиток інформаційної культури й компетентності дитини є необхідною умовою для успішної її адаптації до життя сучасному суспільстві, подальшого навчання, майбутньої наукової і трудової діяльності. Разом із тим неконтрольоване, нераціональне використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні, повсякденному житті несе потенційні ризики для неповнолітніх, що може виявлятися в розвитку комп'ютерної та ігрової залежності, призводити до негативних змін особистості.

У сучасних дослідженнях зарубіжних і вітчизняних учених (В.М.Бондаревської, Т.Ю.Большот, Т.М.Вакуліч, Р.А.Розенфельд та ін.) серед *негативних наслідків комп'ютеризації є такі*: втрата відчуття часу, інтересу до навчання, порушення концентрації уваги, зниження обсягу короткочасної пам'яті, тривожність, проблеми у спілкуванні з рідними, однолітками, пріоритет віртуальної реальності над повсякденним соціальним життям тощо.

Результати досліджень, проведених серед вихованців гуртка «Мегабайт» Ренійської СЮТ свідчать, що менше однієї години, проводять за комп'ютером щодня лише 15% дітей віком від 8 до 12 років, 18% їхніх однолітків – близько 4 годин, а 5% вихованців 12-15 років – більше 40 годин на тиждень, що становить більше 5 годин на день. Діти-користувачі Інтернету часто спілкуються в соціальних мережах (67%), грають у комп'ютерні ігри (50%) і лише 25% шукають там потрібну для навчання інформацію.

Усе це актуалізує проблему запобігання розвитку комп'ютерної та ігрової залежності серед неповнолітніх.

Як свідчать результати наукових досліджень щодо розвитку Інтернет-залежності у дітей та підлітків (Н.М.Алексєєнко, Н.М.Бугайова, Н.В.Чудова, Л.М.Юр'єва та ін..) і власний досвід практичної роботи з дітьми, проблема запобігання цього виду адикції не може вирішуватися лише залякуванням і демонстрацією негативних наслідків Інтернет-залежності. Слід проводити системну роботу з вихованцями, спрямовану на усвідомлення власної відповідальності за своє фізичне і психічне здоров'я, уміння самостійно робити конструктивний вибір.

Саме тому пріоритетним напрямом роботи з неповнолітніми має бути первинна профілактика, спрямована на формування стійкості до агресивного впливу інформаційного середовища. Така робота зорієнтована не лише на проблему комп'ютерної залежності й подолання її негативних наслідків, а й на збагачення дітей інформацією, розвиток комунікативних навичок,

емоційно-вольової сфери, формування ціннісного ставлення до себе й оточення, допомогу в реалізації особистісного і творчого потенціалу.

Стратегія первинної профілактики Інтернет і комп'ютерної залежностей серед неповнолітніх передбачає різні форми й методи роботи, зокрема соціально-психологічне тренінгове заняття, як ефективна інноваційна форма психологічної підтримки вихованців.

Тренінгове заняття «Я і комп'ютерний світ» спрямоване на запобігання (зниження) проявам Інтернет і комп'ютерної залежностей у неповнолітніх; формування в них навичок свідомого й відповідального користування інформаційно-комунікаційними технологіями.

Завдання тренінгу:

- розширення знань вихованців про ризики використання інформаційно-комунікаційних технологій
- допомога в пізнанні себе, своїх емоцій і почуттів
- розвиток навичок міжособистісних відносин і комунікативних здібностей
- сприяння усвідомленню соціально значущих цінностей життя
- розвиток здатності до самоаналізу та рефлексії
- сприяння актуалізації особистісних ресурсів, формуванню відповідального ставлення до емоційного та психологічного здоров'я, відповідальної поведінки.

Заняття 1. ЗНАЙОМСТВО

Мета: сприяти знайомству учасників, обговорити мету й завдання тренінгового заняття, визначити очікування його учасників, прийняти основні правила групової роботи, створити сприятливий психологічний клімат для подальших занять.

Хід заняття

1. Презентація тренінгового заняття.

Тренер стисло розповідає про мету й завдання заняття, ознайомлює з особливостями організації групової роботи, оголошує тему й мету першого заняття.

2. Вправа «Знайомство»

Мета: сприяти знайомству учасників, зниженню психоемоційної напруженості в групі.

Тренер пропонує кожному обрати собі незнайомого партнера (або такого, з яким раніше мало доводилося спілкуватися). Учасники по черзі беруть один у одного інтерв'ю, щоб дізнатися три будь-які факти про життя партнера. Потім виготовляють один для одного візитні картки, представляють їх групі і розповідають, що вони дізналися одне про одного.

Запитання

- Які відчуття були у вас під час виконання цього завдання?
- Чи легко було презентувати партнера?
- Що відчували ви, коли говорили про вас?
- Що нового ви дізнались, виконуючи цю вправу?

3. Вправа «Правила нашої групи»

Мета: налаштувати учасників на ефективну співпрацю, прийняти правила, що сприятимуть подальшій ефективній груповій роботі.

Учасникам пропонується встановити правила поведінки під час тренінгового заняття. Їх не має бути багато і вони мають бути такими, що сприяють створенню комфортного самопочуття учасників і конструктивній роботі групи.

Орієнтовний перелік правил:

- бути активними;
- говорити від свого імені;
- не запізнюватися;
- цінувати час, говорити лаконічно;
- не можна дражнити, висміювати й критикувати одне одного;
- обговорювати вчинки, а не людину.

Запитання: що дало виконання цієї вправи?

(Установлені правила записують на аркуші та вивішують на видному місці. За потреби правила можуть доповнюватися протягом наступних занять).

4. Вправа «Очікування»

Мета: учити підлітків визначити власні очікування результатів участі в тренінговому занятті.

Учасники на маленьких аркушах записують, що вони очікують від заняття. Після цього кожен оголошує свої очікування та прикріплює аркуш на заздалегідь підготовлений плакат «Наші очікування» із зображенням символічного пісочного годинника (у верхню його частину).

5. Вправа «Чим ми схожі»

Мета: сприяти згуртуванню групи, установленню дружніх відносин між її членами.

Керівник стає в центр кола і запрошує до себе одного з учасників, підкреслюючи його подібність із собою (наприклад: Валю, підійди, будь ласка, до мене. Ми з тобою схожі тим, що у тебе й у мене карі очі тощо). Вийшовши в центр кола, учасник, у свою чергу, запрошує вийти наступного, називаючи ознаку, за якою вони схожі. Вправу виконують усі члени групи

6. Вправа «Коло довіри»

Мета: створити умови для формування в учасників навичок спілкування в групі.

Учасники сидять на стільцях, розміщених по колу. Керівник пропонує ставити запитання сусіду ліворуч. Після того, як учасники отримують відповідь на запитання, керівник пропонує поставити наступне запитання.

Інструкція для керівника перед тим, як поставити запитання:

- запитуйте про те, що не стосується особистості вашого сусіда (наприклад, про час, погоду, природу тощо);
- запитайте про особливості, що стосуються зовнішнього вигляду вашого сусіда (наприклад, із якого матеріалу зроблено прикраси, де він придбав таке гарне взуття тощо);
- запитайте про уподобання сусіда (наприклад, про музику, фільми, книжки, спорт, тощо);
- запитайте про особливості його характеру (мені здається, що ти весела людина, чи не так?).

Запитання керівника учасникам

- Як ви почувалися під час виконання завдання?
- Що сприяло встановленню довірливих відносин, відвертості?
- Що перешкоджало?

7. Вправа «Мені подобається в тобі...»

Мета: розвивати вміння говорити приємні слова одне одному; створити умови для виявлення власних позитивних сторін, підвищення самооцінки.

Вправа виконується всіма учасниками. Кожен учасник, звертаючись до сусіда праворуч, завершує речення, що починається словами : «Мені подобається в тобі...».

Запитання

- Що ви відчували, коли говорили приємні слова іншому?
- Коли вам говорили такі слова?
- Що ви дізналися нового про себе, виконавши цю вправу?

8. Рефлексія

Мета: розвивати навички самоаналізу.

Учасники відповідають на запитання:

- Що вам сподобалось (не сподобалось) під час заняття?
- Який зараз у вас настрій?

9. Вправа «До наступної зустрічі»

Мета: підсилити відчуття згуртованості.

Учасники стають у коло і міцно тримаючись за руки, говорять одне одному : «Дякую. До наступної зустрічі!».

Заняття 2. КОМП'ЮТЕР: МОЖЛИВОСТІ Й НЕБЕЗПЕКИ

Мета: ознайомити підлітків з інформацією про комп'ютерну й Інтернет-залежності, формувати навички безпечного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, розвивати комунікативно-творчі здібності й навички рефлексії.

Хід заняття

1. Привітання

2. Вправа «Попереднє заняття»

Мета: розвивати навички рефлексії, мотивацію до самовдосконалення.

Учасники сидять на стільцях (розміщені по колу) і обмінюються враженнями про попереднє заняття.

Запитання

- Що запам'яталося з попереднього заняття?
- Як ви почувалися під час заняття?
- Що очікуєте від сьогоднішнього заняття?

3. Оголошення теми й мети заняття. Повторення (зміни, доповнення) правил групової роботи.

4. Вправа «Самопрезентація»

Мета: сприяти усвідомленню вихованцями своїх уподобань, розвивати навички самопрезентації.

Учасникам пропонується презентувати себе яким алгоритмом: ім'я, улюблена страва. Заняття(урок), музика, хобі.

Запитання

- Що ви відчували під час презентації?
- Чи є в нашій групі діти, які схожі на вас за своїми уподобаннями?

5. Вправа «Інтернет : плюси й мінуси»

Мета: активізувати мислення учасників, визначити можливості й небезпеки комп'ютера й Інтернету.

Учасники формують дві групи: перша визначає позитивні можливості комп'ютера й Інтернету (+), друга – негативні (-). Кожна група записує ідеї на аркуші і розміщує на фліпчарті, коментуючи їх. Після виконаної роботи проводиться обговорення.

Запитання

- Чи корисні комп'ютер та Інтернет? Чим?

6. Інформаційне повідомлення

Одним із найбільших надбань ХХ ст. є розвиток комп'ютерних технологій. Це дало змогу людству значно прискорити технічний і технологічний розвиток.

Одна з новітніх інформаційних технологій – Інтернет. Він допомагає нам реалізувати *три основні види діяльності*: комунікативну (спілкування); пізнавальну (пошук, використання потрібної інформації, отримання нових знань); ігрову (розваги, ігри).

В Україні понад 16 млн громадян є активними користувачами Інтернету. Наша країна посідає 9 місце в Європі за темпами розповсюдження Інтернет - мережі. Так, 9 із 10 українців віком від 16 до 21 років є активними користувачами Інтернету. Але відомо, що вплив комп'ютера на здоров'я є дуже негативним. Високі рівні електромагнітного випромінювання концентруються навколо пристрою у вигляді електромагнітного поля й викликають розлади нервової системи, зниження імунітету, розлади серцево-судинної системи, проблеми, пов'язані із зором, м'язами й суглобами: стрес, депресію, інші нервові розлади.

Багато дітей і підлітків люблять грати в ігри на комп'ютері. Але навіть найкращі комп'ютерні ігри та програми роблять життя однобічним. Діти втрачають інтерес до навчання, спорту, спілкування з друзями, інших видів діяльності, що є необхідними умовами розвитку особистості.

Неправильне й надмірне користування можливостями Інтернету часто стає причиною Інтернет – залежності – виду поведінкової залежності.

У Інтернеті (дослівно «мережа взаємодії») діти слухають музику, дивляться кінофільми, грають в ігри тощо. Як результат – у багатьох розвивається залежність: без Інтернету життя їм видається порожнім і нудним, а жити повноцінно в реальному світі вони не вчаться, а повертаються до нього лише для того, щоб поїсти і поспати.

Інтернет-залежність виявляється порушеннями сну й фізіологічних процесів, погіршення зору та загального стану здоров'я, такими психологічними проблемами, як труднощі в налагодженні реальних соціальних контактів, неадекватною самооцінкою тощо. До психічних проблем додаються фізіологічні: головні болі, підвищення тиску, біль в очах, хвороби хребта тощо. В Інтернет-залежної людини втрачається відчуття часу, визначається пріоритет віртуального життя над реальним.

Варто пам'ятати, що залежність формується за умови, коли проводять чимало часу за комп'ютером. Часто Інтернет-залежність формується тоді, коли у віртуальному світі задовольняються ті потреби, що не можуть бути задоволені в реальному житті. Наприклад, постійне спілкування на форумах може виникати через нереалізованість комунікативного потенціалу, установлення значної кількості віртуальних знайомств – нездатністю налагодити взаємодію в реальному житті; нав'язливе бажання грати в онлайн-ігри – відсутністю друзів, із якими можна було б поспілкуватися, провести змістовно час тощо. Зважаючи на це, доречним є афоризм «Комп'ютер – гарний слуга, але поганий господар». Як ви його розумієте?

7. Робота в малих групах «Портрет Інтернет-залежної людини»

Мета: закріпити отримані знання, поліпшити групову взаємодію, розвивати навички рефлексії.

Учасники формують групи із 4-5 осіб і зображують портрет Інтернет-залежної людини у вигляді малюка, інсценізації тощо, після чого презентують свої напрацювання.

Запитання

- Чи легко було виконувати завдання? Чому?
- Що ви відчували під час роботи?
- Хто, на вашу думку, намалював найбільш вдалий портрет? Чому?

8. Вправа-руханка «Незнайомец»

Мета: зняти психоемоційне напруження, поліпшити групову взаємодію.

Учасники розміщуються по колу, у середині якого знаходиться детектив. Завдання для детектива: знайти серед присутніх «таємного незнайомця». Ведучий обходить учасників за колом і, торкаючись долонею одного з них, говорить: «Незнайомец серед вас...». Той учасник, якого торкнулися – «незнайомец». Невербальними засобами (усмішкою, підморгуванням тощо) показує іншим учасникам, що саме він є тим незнайомцем, намагаючись, щоб цього не помітив

«детектив». Учасники, які помітили знак, присідають. Завдання детектива – якомога швидше знайти «незнайомця».

Запитання

- Чи сподобалася вам ігра?
- Ваші враження від заняття?

9. Вправа «Корисні поради користувачам комп'ютера й Інтернету»

Мета: актуалізувати отримані знання, сприяти формуванню навичок безпечного користування Інтернетом, свідомого ставлення до свого здоров'я.

Кожен учасник записує одну пораду й прикріплює аркуш із надписом до плакату «Корисні поради користувачам Інтернету». Після чого всі поради зачитують, за потреби доповнюють (уточнюють) і розміщують на видному місці.

10. Вправа «Незавершене речення»

Мета: розвивати навички рефлексії.

Учасники завершують речення «Заняття допомогло мені зрозуміти, що...».

11. Вправа «До наступної зустрічі»

Мета: підсилити відчуття згуртованості.

Учасники стають у коло і міцно тримаючись за руки, говорять одне одному: «Дякую. До наступної зустрічі!».

Заняття 3. ІНТЕРНЕТ-НЕБЕЗПЕКИ

Мета: надати об'єктивну інформацію про інтернет-небезпеки, сприяти формуванню навичок безпечного користування інтернетом.

Хід заняття

1. Привітання.

2. Вправа «Поговоримо про попереднє заняття»

Мета: розвивати навички рефлексії, мотивацію до самовдосконалення.

Учасники сидять на стільцях (розміщені по колу) і обмінюються враженнями про попереднє заняття.

3. Оголошення теми й мети заняття. Повторення правил групової роботи.

4. Вправа «Асоціація».

Мета: актуалізувати знання про інтернет-небезпеки, налаштувати учасників тренінгового заняття на ефективну роботу.

Учасники по черзі продовжують фразу «Для мене Інтернет – це...». Після чого тренер узагальнює відповіді.

5. Мозковий штурм «Інтернет-небезпеки»

Мета: визначити рівень обізнаності учасників про Інтернет-небезпеки, сприяти їх усвідомленню.

Тренер пропонує учасникам відповісти на запитання: «На які небезпеки можуть наражатися користувачі Інтернету?» Усі відповіді записує на фліпчарті, пропонує їх доповнити, уточнити, узагальнити.

Запитання для обговорювання: за яких умов віртуальні небезпеки можуть стати реальними?

6. Інформаційне повідомлення «Інтернет-небезпеки»

Наражатися на небезпеки можуть усі користувачі Інтернету. Важливо знати, що доросла людина завдяки життєвому досвіду набагато швидше може відчути онлайн-небезпеку і вчасно на неї відреагувати. Набагато складніше зробити це дітям і підліткам тому, що вони такого досвіду не мають.

Найбільша небезпека для неповнолітніх в Інтернеті – від кіберзлочинців. Так називають людей, які використовують Інтернет для реалізації своїх негативних намірів – образити, отримати інформацію для подальшого неправомірного її використання, що може принести шкоду (моральну, фінансову тощо).

Щоб увійти у довіру, кіберзлочинці найчастіше користуються такими прийомами:

- намагаються викликати жалість (прохання про допомогу з твариною – домашнім улюбленцем);
- пропонують подарувати (виграти, дешево продати) незвичні, яскраві іграшки чи речі за умови особистої з ними зустрічі;
- пишуть про унікальність дитини, пропонують розуміння й підтримку (те, чого їй не вистачає в реальному житті);
- звертаються від імені знайомих, авторитетних людей (друзів батьків, співробітників правоохоронних органів тощо) і просять вислати важливу конфіденційну інформацію про себе або членів родини.

Експерти стверджують, що останні роки кіберзлочинність стала більш організованою і прийняла форму бізнесу.

В еру цифрових технологій людей легко ідентифікувати, використовуючи цифри (персональні дані), що містять паролі, номери банківських рахунків тощо, тому персональні дані стають основним предметом торгівлі для шахраїв у всьому світі. Кіберзлочинці використовують

різні способи, що змушують користувачів самостійно розкрити конфіденційні дані, посилаючи, наприклад, електронні листи з пропозиціями підтвердити реєстрацію облікового запису, що містять посилання на веб-сайт в Інтернеті, зовнішній вигляд якого повністю копіює дизайн відомих ресурсів.

Кіберзлочини можуть бути пов'язані не лише з комп'ютером, а й телефонами, банкоматами й іншими пристроями. Найпоширенішим прикладом кіберзлочинів щодо дітей є мобільні шахрайства. Дитина отримує анонімний дзвінок ніби від оператора сервісного центру. Голос повідомляє, що телефон заблокують, якщо він не пройде нову реєстрацію, і пропонує спеціальний номер для «порятунку». Налякана дитина виконує вказівки, що надійшли. Потім із рахунку зникає чимала сума коштів. Дзвінки також можуть містити повідомлення і про виграш призу.

Швидко поширюються в Інтернеті погрози й образи ровесників з використанням СМС або соціальних мереж. Це кібербулінг, популярний у підлітковому й молодіжному середовищі.

За європейською статистикою, близько 32 % дітей були об'єктом глузувань, образ або погроз в Інтернеті. Дехто у відповідь починає використовувати аналогічні прийоми. Та слід пам'ятати, що в більшості дівчат і хлопців критика щодо зовнішності чи особистих проблем викликає негативні емоції, що супроводжуються станом пригніченості. Багато хто сприймає образи й погрози як особисту проблему і наодинці страждає від негативних переживань.

Щоб запобігти такій ситуації, необхідно знати правила безпечного користування Інтернетом. Наприклад, коли хтось занадто нав'язливо цікавиться особистою інформацією, блокувати цього користувача, повідомляти батькам про кожен випадок зацікавленості вами незнайомою людиною тощо.

7. Вправа «Як захистити себе від Інтернет-небезпеки»

Мета: навчити учасників визначати рівень небезпеки Інтернет-контенту, формувати навички впевненої поведінки.

Учасники формують груп із 4-5 осіб для обговорення ситуацій.

Ситуація 1. На своїй сторінці в соціальній мережі ви бачите лист від незнайомої людини, яка стверджує, що знає вас із дитинства і дуже хоче зустрітися, щоб поспілкуватися. Ця людина «згадує» випадки з вашого дитинства і дуже наполягає на зустрічі.

Ситуація 2. На вашій сторінці в соціальній мережі невідома людина почала розміщувати різні образливі коментарі, погрози, писати таємні повідомлення типу: «Я знаю хто ти і де живеш. Я прийду до тебе...» тощо.

Ситуація 3. Незнайома (малознайома) людина активно цікавиться вашим віртуальним життям, часто оцінює ваші фотографії, пише коментарі й дуже хоче з вами зустрітися в реальному житті.

Ситуація 4. На одному із сайтів є посилання на «дорослий сайт», який пропонує отримати 1\$ за кожний «like» фотографій з їх сайту та 50 \$ за розміщення власної фотографії (ніби таємно).

8. Вправа «Соціальні мережі»

Мета: поліпшити групову взаємодію, актуалізувати отримані знання.

У приміщенні виділяють чотири зони: «Особиста» (тут розміщені різні ілюстрації чи фотографії з журналів), «Мої друзі», «Друзі моїх друзів», «Усі». Перший учасник вибирає «своє» фото із зони «Особиста» і передає його в зону «Друзі». «Друзі» швидко переглядають його, коментують, за бажанням домальовують і передають у зону «Друзі друзів», а потім – у зону «Усі». У кожній зоні учасники можуть усно або письмово коментувати та змінювати зображення на свій розсуд. Кожний учасник повинен побувати в усіх зонах.

Запитання

- Як ви почувалися в різних зонах?
- Що ва не сподобалося?
- Що сподобалося?

9. Вправа «Інтернет-безпека»

Мета: сприяти формуванню культури користування Інтернетом, розвивати навички відповідальної поведінки.

Учасники формують групи з 4-5 осіб для визначення правил безпечного користування Інтернетом. Групам пропонується скласти правила безпечної поведінки в соціальних мережах, на сайті знайомств, користування електронною поштою. Кожна група обговорює і записує правила на аркуші паперу і презентує результати роботи. Після групового обговорення (доповнення, уточнення) правила вивішують на видному місці.

Запитання

- Чи важливі ці правила? Чому?
- Чи важко буде їх дотримуватися?
- Що може допомогти (завадити) їх виконанню?

11. Вправа «Незавершене речення»

Мета: виявити рівень розуміння проблеми, сприяти розвитку навичок рефлексії.

Запитання

- Що нового ви дізналися а занятті?
- У чому ви вбачаєте користь від заняття?

12. Вправа «До наступної зустрічі»

Мета: підсилити відчуття згуртованості.

Учасники стають у коло і міцно тримаючись за руки, говорять одне одному: «Дякую. До наступної зустрічі!».

Заняття 4. ЕМОЦІЇ І ПОЧУТТЯ

Мета: актуалізувати досвід і знання учасників про емоції та почуття в реальному і віртуальному житті; тренувати вміння виражати свій емоційний стан; сприяти формуванню відповідального ставлення до емоційного та психологічного здоров'я; розвивати навички рефлексії.

Хід заняття

1. Привітання

2. Вправа «Поговоримо про попереднє заняття»

3. Вправа «Намалюй свій настрій»

Мета: формувати навички самоаналізу.

Кожен учасник малює свій настрій. Після виконання завдання малюнки розміщують на фліпчарті. Учасники презентують свою роботу.

Запитання

- Що ви відчували, виконуючи завдання?
- Від чого залежить ваш настрій?

Тренер узагальнює відповіді і визначає, які емоції переважають зараз у групі.

4. Інформаційне повідомлення «Емоції»

Поняття «емоції» в перекладі з латинської мови означає «вражаю», «хвилюю». Емоції віддзеркалюють навколишній світ у формі безпосереднього переживання явищ і ситуацій. Дуже складно уявити життя людини без емоцій. Усі емоції можна поділити на позитивні й негативні. Будь-яка ситуація, інформація, що сприяє задоволенню потреб (або збільшує таку можливість) викликає позитивні емоції. А ситуація чи інформація, що призводить до зниження вірогідності задоволення потреб людини, сприяє виникненню негативних емоцій. Тому часто ми вибираємо поведінку, що призводить до задоволення наших потреб і сприяє виникненню позитивних емоцій. Так, емоції керують нашою поведінкою.

Емоції та почуття – це найважливіші регулятори людського спілкування. Спілкуючись з іншими людьми, ми вчимося відчувати їхній стан, співпереживати, розуміти мотив своїх і чужих вчинків.

5. Мозковий штурм «Емоції в нашому житті»

Мета: сприяти усвідомленню значення емоцій у житті людини.

Учасники формують групи з 4-5 осіб у кожній. Завдання для груп: записати на аркуші емоції, що супроводжують життя людини, поділити їх на негативні й позитивні.

Запитання

- Як люди виявляють емоції?
- Що спричиняє позитивні (негативні) емоції?
- Яке значення емоцій у житті людини?

6. Вправа «Смайлики»

Мета: активізувати діяльність учасників, сприяти створенню сприятливої психологічної атмосфери. На підлозі розміщують обручі, у середину кожного з них кладуть зображення смайлика з відповідною емоцією. Тренер зачитує ситуації, здатні викликати ті чи інші емоції, а учасники швидко займають місця в обручі, відповідно до тієї емоції, що викликає в них відповідна ситуація. Ті, хто не встиг зайняти місце в колі на рахунок «три», разом «озвучують» відповідну емоцію (голосно сміються, голосно плачуть тощо).

Ситуації. 1. Ви зустрілися з другом, якого давно не бачили. 2. Ви знайшли річ, що довго шукали. 3. Ви потрапили під дощ, а парасольки немає. 4. Ви посварилися з найкращим другом. 5. Ваш публічний виступ був успішним. 6. Ви залишилися на весь день без Інтернету.

Запитання

- Які емоції викликала у вас ігра?
- Яка ситуація була для вас найприємнішою (неприємною)?

7. Вправа «Спілкування реальне і віртуальне»

Мета: сприяти усвідомленню власного емоційного стану, формуванню відповідального ставлення до емоційного здоров'я, розвивати навички рефлексії.

Кожен учасник повинен записати в першій колонці назви почуттів (позитивні, негативні), які були ним пережиті, позначити місце, де це почуття виникало (позначок може бути кілька), оцінити інтенсивність почуттів за 10-бальною системою.

Назва почуття	Місця, де я зазвичай відчуваю ці почуття (емоції)					
	Удома	У школі	На занятті гуртка	У колі друзів	В іншому місці (де саме?)	За комп'ютером

Запитання

- Яких почуттів (емоцій) у вашому житті більше?
- Де ви більше отримуєте позитивних емоцій?
- Яких емоцій більше в реальному світі? А у віртуальному?
- Як можна простежити емоції співрозмовника під час віртуального спілкування?
- Чи завжди вони відповідають дійсності?
- Як можна пояснити той факт, що багато ваших однолітків проводять значну кількість часу за комп'ютером?
- Якими можуть бути наслідки такої поведінки?

8. Інформаційне повідомлення «Емоції у віртуальному світі»

Життєво важливі позитивні емоції, що ви отримуєте під час віртуального спілкування з цікавими людьми, будуть підкріплюватися повноцінною взаємодією з ними в реальному житті. Якщо спілкування обмежується лише віртуальним простором (комп'ютерні ігри), прослуховування музики, спілкування в соціальних мережах, перегляд фільмів тощо), то зростає можливість виникнення емоційної напруженості, яка призводить до того, що в реальному житті негативні емоції (страх, злість, тривожність тощо) починають переважати. Так, за результатами соціально-психологічних досліджень у 80% підлітків, які зловживають віртуальним спілкуванням, спостерігається підвищений рівень тривожності й неадекватна самооцінка.

Проте небезпечними є не емоції, що виникають, а автономізація емоційної сфери – неспроможність контролювання власних емоцій, що призводить до стресу.

У процесі спілкування Інтернет не надає можливості стежити за інтонацією, мімікою, жестами й поглядами, що є надзвичайно важливим для продовження чи припинення спілкування. Порушення емоційного компонента спілкування в Інтернет-залежних користувачів, неможливість проаналізувати зазначену вище невербальну поведінку співрозмовників призводить до того, що людина втрачає здатність адекватно реагувати на поведінку людей у реальному житті. Інакше кажучи, навичка «розмовляти смайликами», сформована під час віртуального спілкування, не може стати у пригоді в реальному житті.

Отже, спілкуючись у віртуальному світі, люди прагнуть отримати позитивні емоції, задоволення, радість. Тривале спілкуванням має і зворотний бік: людина починає страждати від втоми, стає дратівливою й виснаженою. Часто перебування в Інтернеті стає нагальною потребою та самоціллю, що негативно впливає на розвиток особистості, її фізичний і психічний стан.

9. Обговорення в групі.

Мета: зорієнтувати учасників із віртуального на реальне життя.

Учасники формують групи з 4-5 осіб, шукають можливості розв'язання проблеми: «Що робити, якщо віртуальне життя цікавіше за реальне?»

Після завершення роботи презентують свої напрацювання.

Запитання

- Чи легко було вирішити проблему?
- Яке рішення найбільш прийнятне для ваших однолітків?
- Які висновки ви зробили для себе?

10. Вправа «Незавершене речення»

Мета: розвивати навички самоаналізу й рефлексії.

Учасники по черзі завершують речення: «Це заняття допомогло мені зрозуміти, що...».

11. Вправа «До наступної зустрічі»

Мета: підсилити відчуття згуртованості.

Учасники стають у коло і міцно тримаючись за руки, говорять одне одному: «Дякую. До наступної зустрічі!».

Заняття 5. ЖИТТЄВІ ЦІЛІ

Мета: навчити учасників ставити життєві цілі, формувати вміння брати відповідальність за свої дії, розвивати комунікативні здібності, здатність до самопізнання.

Хід заняття

1. Привітання

2. Вправа «Поговоримо про попереднє заняття»

3. Вправа «Хто я?»

Мета: розвивати здібності до самопізнання, уміння аналізувати й визначити психологічні характеристики (свої та людей, які нас оточують).

Учасники підписують аркуші, поділяють їх на три частини вертикальними лініями: у першій частині швидко записують слова-відповіді на запитання «Хто я?». у другій частині – як на це питання відповіли б батьки чи хтось із близьких. Після цього кладуть аркуші на стіл, перемішують їх і пропонують кожному взяти один, не дивлячись на прізвище.

Кожен учасник, прочитавши прізвище, заповнює третю частину аркуша. Далі кожний отримує свій аркуш, у якому заповнені всі частини.

Запитання

- Чи можуть бути повтори особистих якостей у кожній частині? Про що це може свідчити?
- Чи добре ви знаєте себе (кількість слів, записаних у першій частині)?
- Як ви ставитеся до себе (співвідношення позитивних і негативних якостей)?
- Що ви відчували під час виконання?
- Чи було це завдання складним? Чому?

4. Вправа «Зигзаг»

Мета: формувати навички ведення дискусії, толерантного ставлення до тих, хто має інший погляд на проблему.

Учасники формують дві команди. Завдання для команд: обговорити проблему «Чи потрібні людині життєві цілі?». Одна команда незалежно від особистої позиції учасників шукає аргументи «за», інша – «проти».

Починає дискусію один учасник команди, аргументуючи свою позицію. Учасники з іншої команди відповідає йому, починаючи зі слів: «Якщо я тебе правильно зрозумів...», далі передає зміст почутого. Переконавшись, що він правильно зрозумів свого опонента, озвучує протилежну думку й аргументує її. Далі наступний учасник із першої команди пояснює, як він зрозумів почуте й аргументує своє бачення проблеми. Інший учасник із другої команди висловлює власну думку в тому самому порядку. Вправа триває доти, поки кожен учасник не візьме в ній участь.

Рефлексія. Учасникам пропонується завершити речення «Ця вправа дала мені можливість зрозуміти, що...».

5. Інформаційне повідомлення «Життєві цілі»

Життєві цілі для людини дуже важливі. Їх наявність або відсутність суттєво впливає на її поведінку і вчинки. Відомий німецький письменник Й. Гете був переконаний в тому, якщо в людини є мета, заради якої слід жити, то вона зможе вижити в будь-якій ситуації. У свою чергу, письменник Ф. Шиллер зазначав, що людина зростає відповідно до того, як зростають її цілі. Якщо в людини відсутні цілі, її дії та вчинки визначаються людьми, які її оточують, обставинами, життєвими ситуаціями тощо.

Значно краще, коли ви самі будете визначати й використовувати свій потенціал і можливості, рухатися за їх допомогою вперед, ніж відчувати себе в інвалідному візку, що везуть за вас інші (С. Герман). Визначення цілей допомагає краще оцінити доцільність дій, спонукати себе до діяльності, правильно організувати її й досягти бажаних результатів. Та однієї мрії про цілі недостатньо. Їх досягнення в будь-якій діяльності неможливе без особистої активності людини, її вміння їх конкретизувати для досягнення мети.

Серед нас завжди є люди, які в досягненні мети, навіть за однакових умов з іншими, стають переможцями, влучають прямо в «десятку». Формула їхнього успіху: *активність + усвідомлення особистої важливості мети + креативність у формах і методах її досягнення.*

6. Вправа «Автомобілі»

Мета: надати можливість учасникам зрозуміти значення власної активності в досягненні мети.

Учасники об'єднуються в пари, стають один за одним. Перший учасник – «автомобіль», другий – «водій». Другий учасник кладе руки на талію тому, хто стоїть попереду. За сигналом «автомобіль» починає рухатися, перший учасник рухається із заплющеними очима, тримаючи руки перед собою, а «водій» повинен керувати автомобілем мовчки і вести машину так, щоб не потрапити в аварію. Потім учасники міняються ролями і гра продовжується.

Запитання

- Чи сподобалась вам гра?
- Як ви думаєте, про що вона?
- У якій ролі ви почувалися комфортніше?
- У якій ролі краще рухатися до мети?

7. Вправа «Ставимо цілі»

Мета: навчити підлітків ставити цілі, конкретизувати їх, шукати шляхи їх досягнення.

Учасники пропонується визначити важливі для них цілі (не більше трьох) і записати їх на аркуші. Цілі можуть стосуватися будь-якої сфери діяльності. Учасники озвучують написане. Після цього кожен обирає одну мету для реалізації в майбутньому.

Алгоритм для подальшої роботи:

- ↓ сформуванню мету у стверджувальній формі (без частки «не»);
- ↓ яскраво (чуттєво) описати результат досягнення мети (що повинно відбутися за умови її досягнення);
- ↓ визначити, наскільки реальною вона є;
- ↓ оцінити, наскільки її досягнення залежить конкретно від вас (у%);
- ↓ оцінити ресурси для досягнення мети (що є: здібності, знання, навички, досвід, обставини, люди, які можуть допомогти, чого не вистачає);
- ↓ проаналізувати можливі труднощі й перешкоди (об'єктивні, суб'єктивні) на шляху до мети;
- ↓ проаналізувати, як впливе на вас (батьків, родичів, друзів) те що ви досягнете бажаної мети;
- ↓ який перший крок і коли ви збираєтеся його зробити в напрямку її досягнення.

Запитання

- Що ви відчували під час виконання вправи?
- Що для вас було зробити складно? Чому?
- Що вам дало виконання цієї вправи?
- Як може допомогти (зашкодити) комп'ютер (Інтернет) у досягненні поставленої мети?

8. Вправа «Мій портрет у променях сонця»

Мета: формувати в учасників позитивне ставлення до себе.

Учасники намалюють сонце. У центрі сонячного кола пишуть своє ім'я або малюють автопортрет. Уздовж кожного променя пишуть позитивні якості, що їм притаманні.

Запитання: що ви відчували, виконуючи цю вправу?

9. Рефлексія

Мета: отримати зворотний зв'язок, розвивати навички самоаналізу.

Запитання: що вам сподобалось (не сподобалось) під час заняття? Що нового дізналися?

10. Вправа «До наступної зустрічі»

Мета: підсилити відчуття згуртованості.

Учасники стають у коло і міцно тримаючись за руки, говорять одне одному: «Дякую. До наступної зустрічі!»

Заняття 6. ВІДПОВІДАЛЬНА ПОВЕДІНКА

Мета: сприяти формуванню відповідальної поведінки.

Хід заняття

1. Привітання

2. Вправа «Поговоримо про попереднє заняття»

3. Оголошення теми й мети заняття.

4. Вправа «Футболка»

Мета: формувати навички само презентації.

Кожен учасник виготовляє свою візитну картку у вигляді футболки, на якій робить надпис, малюнок, що його характеризує. Після закінчення роботи учасники демонструють футболки, а всі присутні, орієнтуючись на зображення на футболці, дають характеристику її власника.

Запитання

- З яким настроєм ви виконували завдання?
- Чи вдалося вам презентувати себе так, як ви планували це зробити?

5. Колективне обговорення «Я у віртуальному світі»

Мета: формувати знання про особливості спілкування в мережі Інтернет.

Запитання

- Чи завжди презентація себе в Інтернеті є достовірною й відображає правдиві дані про власника персональної сторінки?
- Що може він приховувати під псевдонімом (анонімністю)?
- До чого може призвести хибна інформація?
- Що впливає на налагодження відносин із незнайомими людьми?
- Що означає «бути відповідальним» під час спілкування в мережі Інтернет?

6. Інформаційне повідомлення «Відповідальна людина»

Відповідальна людина – це творець свого життя. На відміну від пасивної особистості вона не чекає, що буде відбуватися, а діє активно, впливає на події й досягає успіхів.

Така людина поважає себе і тих, із ким спілкується. Вона здатна вільно висловлювати свої думки й почуття. Вона може легко спілкуватися зі знайомими (сім'я, друзі), незнайомими чи мало знайомими людьми.

Узяти на себе відповідальність – означає ніколи не звинуватити інших у тому, що відбувається, адже, перекладаючи відповідальність на інших, людина виправдовує свою поведінку. А це, у свою чергу, призводить до небажання змінити ситуацію, що не влаштовує. Якщо весь час перекладати відповідальність на інших, то неможливо навчитися діяти самостійно. Узяти відповідальність – не означає також звинувачувати себе.

Бути відповідальним – це контролювати життєві обставини і впливати на них. Відповідальність передбачає свободу вибору. Кожен із нас має право вибирати. Робити вибір доводиться нам щодня. Тому ми повинні пам'ятати, що відповідаємо за нього. Обирати варто такий шлях, що спонукає до розвитку, допомагає знайти гармонію в собі, порозумітися з оточенням.

Відповідальна людина – упевнена в собі. Вона здатна відмовитися від небажаної пропозиції, бути незалежною, сильною особистістю. У житті доводиться постійно робити вибір. Кожна людина вирішує для себе, як діяти. Вона несе відповідальність за рішення.

7. Вправа «Ключі»

Мета: сприяти формуванню навичок відповідальної поведінки в ситуації вибору.

Тренер пропонує учасникам об'єднатися у дві групи і кожній групі обрати шляхи вирішення проблеми: «Як досягти успіхів у житті?» («Як бути здоровим?»).

Серед запропонованих варіантів слід обрати ті, що активно сприятимуть вирішенню проблеми.

Деякі варіанти відповідей:

- я можу наполегливо працювати;
- я можу виграти великі гроші, граючи в онлайн-ігри;
- я можу просити гроші у батьків;
- я можу навчитися аналізувати свої дії;
- я можу звинувачувати інших людей в своїх невдачах;
- я можу займатися спортом;
- я можу підіймати собі настрій, уживаючи алкоголь, наркотичні речовини тощо;
- я можу знайти багато віртуальних друзів, спілкуючись з ними, проводити час і відволікатися від реальних життєвих проблем; я можу спокійно сприймати невдачі та критику від інших людей і навчитися виправляти помилки.

8. Вправа «Лінія життя»

Мета: сприяти формуванню відповідальності за наслідки своїх рішень.

Тренер пропонує кожному учасникові намалювати на аркуші свою «лінію життя», позначивши на ній відрізками «минуле», «сьогодення», «майбутнє». Учасники на окремих аркушах записують найвизначнішу подію, пов'язану із зазначеними періодами життя. Після чого тренер пропонує уявити, як може змінитися «лінія життя» за умови потрапляння особистості в залежність від комп'ютера?

Запитання: що ви можете сказати після виконання цієї вправи?

Тренер узагальнює сказане.

9. Вправа «Ювіляр»

Мета: формувати позитивний образ «Я».

Учасники по черзі виконують роль ювіляра, сідаючи на стілець у центрі кола. Кожен вітає його, висловлюючи лише позитивні думки про його досягнення, вчинки й поведінку.

Запитання: як ви почувалися в ролі ювіляра?

10. Вправа «Воскова паличка»

Мета: сприяти формуванню групової єдності учасників, звільненню від емоційної напруженості.

Учасники стають у коло на невеликій відстані один від одного, руки – на рівні грудей, долонями в коло. У середині один із учасників – «воскова паличка, що ніжним кінцем міцно прикріплена до підлоги» (очі учасника заплющені). Завдання для тих, хто в колі, – обережно передавати один одному «воскову паличку», що хитається.

Роль «воскової палички» можуть виконувати всі охочі.

Запитання

- Чи відчувала «воскова паличка» довіру до учасників?
- Що відчували учасники. Які стояли в колі?
- Чи змінювались почуття залежно від того, хто перебував у центрі кола?

11. Рефлексія

Мета: отримати зворотній зв'язок.

Учасникам пропонується по черзі висловлюватися про свої враження від заняття і завершити фразу «Сьогодні я дізнався, що...».

12. Вправа «До наступної зустрічі»

Мета: підсилити відчуття згуртованості.

Учасники стають у коло і міцно тримаючись за руки, говорять одне одному: «Дякую. До наступної зустрічі!»

Чтобы наши ученики ошущали

Мероприятия в период зимних каникул на станции юных техников предоставили возможность нашим воспитанникам приобрести новые навыки, развить духовные ценности, построить новые отношения с ровесниками и взрослыми на принципах взаимопонимания и взаимного доверия, принять участие в коллективной организации содержательного отдыха и при этом иметь право на самооценку.

Новый год — самый яркий праздник. Сверкает разноцветными огнями украшенный зал, словно усыпанный снежком, искрится сказочный домик, горит-мигает огоньками новогодняя красавица-ёлка. В гостях у ребят сказочные герои: принцесса (Лиза Насырова), мушкетер (Егор Сергеев), гномы (Сергея Воронов, Никита Милинок, Ренат Дулямалиев), Солоха (Полина Михальчук), лесная нечисть: Кикиморы, Баба-Яга, чертята (Вова Грабченко, Вова Бориславский, Марина Стогниенко, Света Изотова, Валера Кулагин), Снегурочка и Дед Мороз (Таня Маташнюк и Наташа Катан). Интересный спектакль с погонями, интригами не оставил равнодушными ни взрослых, ни детей. А помогли ребятам найти дорогу к новогодней ёлке, конечно же, Дед Мороз и Снегурочка.

Только стихи новогодние хороводы, веселые игры, шутки, как уже в двери СЮТ постучало Рождество. На пороге Коляда всех от мала до велика пригласила на Рождество. Горящая лампада придает нашей встрече торжественности и святости. Самые маленькие воспитанники СЮТ наряжают рождественскую ёлочку, рассказывают колядки, шедрилки. Мамы наших воспитанников накрывают праздничный стол. А на пороге — колядники с добрыми пожеланиями на весь год! Сколько задора, радости, юмора, новых открытий: ребята соревнуются в умении колядовать, вспоминают приметы, пословицы, поговорки, играют в старинные зимние забавы "Воротца", "Рукавичка". Такие встречи помогают ребятам осознать, какое огромное наследство оставили нам наши предки: мудрость, опыт, песенную и языковую культуру, обычаи, традиции.

Самых маленьких воспитанников станции юных техников Зима-красавица пригласила на конкурс рисунка. Из своего ледяного дворца видит она голубую Весну, зеленое Лето, багряную Осень — переливаются паз-

ными красками времена года. А белой Зиме как быть? Подумали ребята и в рисунках накиннули дивное серебряное кружево на дома, деревья, заборы; заискрились в лучах солнца узорчатые снежинки; "серебряным" карандашом и "ледяной" краской разрисовали окна в домах. Продолжила цикл встреч с Зимой развлекательная программа "Зима в стихах, песнях, сказках". Вместе с Наталией Николаевной Катан ребята добрались до царства Чародея и освободили Зимешку-красавицу. И все вокруг изменилось: заблестело, заискрилось там, где прошла в белоснежной шубке хрустальная зима.

Под девизом "От сердца к сердцу..." Оксана Олеговна Катеринюк пригласила ребят на дискуссию "Модно ли быть милосердным?" Учащиеся раскрыли значение слова "милосердие", познакомились с правилами поведения, определяющими духовные качества, необходимые человеку в обществе. В дискуссии ребята учились отстаивать собственную точку зрения, проявляя духовную рассудительность. На обратной стороне вырезанных из бумаги цветов они писали о своем милосердном поступке и вносили свой цветочек в общий букет, решали проблемные ситуации, расшифровывали пословицы и поговорки о доброте и справедливости.

вод, что мудрость жизни заключается в милосердии.

С какой скоростью движется Солнце в космическом пространстве? Сколько весит взрослый человек на Луне? На какой планете кажется, что Солнце всходит и заходит несколько раз? Эти и другие вопросы ждали участников интеллектуальной игры "Сто вопросов к звездочету". Игра проходила в три этапа: "Старт", "Планетные системы", "Звездный". Вместе с Еленой Витальевной Димитриу юные любители астрономии соединяли звезды в созвездия, встречались на Млечном пути, из жетонов-пазлов за правильные ответы создали свою галактику, а о самом известном "длинноволосом" теле Солнечной системы — комете Галлея — посмотрели научно-популярный фильм.

Длительные зимние каникулы — прекрасное время для популяризации научно-технического творчества. Брейн-ринг "Технария" собрал наибольшее количество участников и болельщиков. В 1 раунде "Дешифратор" команды отгадывали загадки о кружках технического творчества, второй раунд был посвящен науке и технике, третий — самый сложный — "Обо всем на свете". Команды показали высокий интеллектуальный уровень и только по результатам конкурса

капитанов 1-е место жюри присудило команде Тани Маташнюк (Таня Абгаш, Гали Черняну, Лариса Свищерская, Лиза Заворотчева, София Заворотчева).

Пропагандировать активный и здоровый способ жизни, предупредить появление вредных привычек, учить детей работать в команде, нестандартно мыслить — такие задачи, готовясь к крутому столу "НЕТ — курению, ДА — здоровому способу жизни", поставила Татьяна Витальевна Мигас. Вместе с ней ребята путешествовали по стране Здоровья вспоминали пословицы и поговорки с здоровьем, соревновались в спортивной эстафете.

Психолог Дж. П. Гилфорд писал: "Жить — значит иметь проблемы. Решать их — значит расти интеллектуально". Каждый из нас учится этому всю свою жизнь. Какую роль играют конфликты в нашей жизни? Как их распознать? Светлана Андреевна Тимошенко организовала семинар-практикум "Страна эмоций", чтобы разъяснить ученикам, что права другого человека надо уважать, надо научиться анализировать и выбирать пути решения конфликта. Игра "Весы", упражнения "Берег ожиданий", "Скрепки", "Ситуации" помогли ребятам переплыть "реку вопросов" и еще раз убедиться в том, что библейская истина "Поступай с другими так, как хочешь, чтобы поступали с тобой" является "золотым правилом" жизни.

Также прошли мастер-классы по оригами, с показательными заездами выступили воспитанники кружка "Автотрассовое моделирование" (руководитель Виктор Петрович Сергеев), фототчет о зимних каникулах подготовили воспитанники кружка "Юный фотоамастор" (руководитель Василий Иванович Котиков).

Хочу поблагодарить за проделанную работу своих коллег О.О. Катеринюк, Т.В. Мигас, Е.В. Димитриу, Л.Д. Куликову, С.А. Тимошенко, Н.Н. Катан, В.П. Сергеева, Е.С. Узун, В.И. Котикова. Дарить любовь и служить детям — их призвание. Желаю понимания, великодушия, терпения и мудрости, уверенности и благополучия. Пусть наши ученики всегда ощущают поддержку, уважение и защиту.

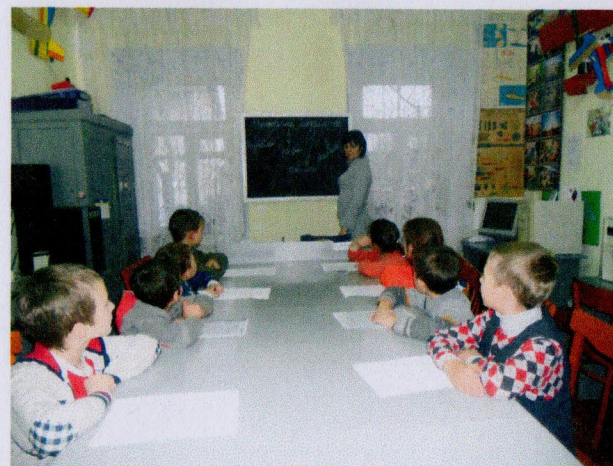
Ирина СЕРГЕЕВА,
руководитель СЮТ

Заняття гуртка «Мегабайт»
листопад 2016 р.

Відвідування музею, зимові канікули
2016-2017 н. р.

Робочі моменти занять 2016 - 2017 н.р.

Робочі моменти занять 2016 - 2017 н.р.

ДИПЛОМ

РЕНІЙСЬКИЙ РАЙОННИЙ ВІДДІЛ ОСВІТИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ

НАГОРОДЖУЄ

К а т а н
Наталію Миколаївну

керівника гуртка Ренійської СЮП

*за вагомий особистий внесок у справу виховання
підростаючого покоління та підготовку учнів до
виставки технічної творчості учнів шкіл
Ренійського району*

Начальник районного відділу
освіти, молоді та спорту

[Signature]
В.І.Дьяченко

м.Рені
27 травня 2016 р.

Грамота

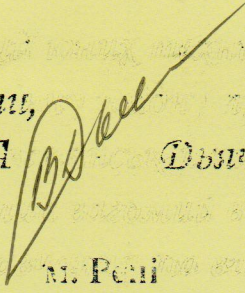
НАГОРОДЖУЄТЬСЯ

КЯЦІАН

Наталія Миколаївна,

керівник гуртка

станції юних техніків,
за сумлінну плідну працю
на освітянській ниві,
особистий вагомий внесок,
у скрапу навчання та виховання
підростаючого покоління
та з нагоди Дня Вчителя

Начальник відділу освіти,
молоді та спорту РДА Дьаченко В.І.

м. Рені
2016 рік

ПАМ'ЯТКИ ДЛЯ ПЕДАГОГА

- Будьте доброзичливі до вихованців. Завжди пам'ятайте слова Мішеля Монтеля: «Тому, хто не оволодів наукою добра, будь-яка інша наука приносить лише шкоду».
- Частіше посміхайтесь вихованцям. Усмішка педагога створює атмосферу пошуку, настрою, успіху.
- Учіться бачити себе збоку, очима дітей, колег. Частіше аналізуйте власну діяльність; ставте себе на місце вихованців; чесно визначайте свої помилки.
- Умійте слухати дітей, намагайтеся зрозуміти їхній настрій.
- Стимулюйте спілкування з вихованцями. Будьте ініціатором спілкування.
- Завжди підтримуйте в дітей позитивну установку.
- Ніколи не критикуйте без потреби. Критика засіб, а не мета.
- Об'єктом критики може бути тільки погано виконане завдання, але ні в якому разі не особистість дитини.
- Не поспішайте з прийняттям рішень, особливо покарань.
- Умійте ставити себе на місце дітей, намагайтеся побачити проблему їхніми очима.

ПАМ'ЯТКИ ДЛЯ ПЕДАГОГА

- Будьте доброзичливі до вихованців. Завжди пам'ятайте слова Мішеля Монтеля: «Тому, хто не оволодів наукою добра, будь-яка інша наука приносить лише шкоду».
- Частіше посміхайтесь вихованцям. Усмішка педагога створює атмосферу пошуку, настрою, успіху.
- Учїться бачити себе збоку, очима дітей, колег. Частіше аналізуйте власну діяльність; ставте себе на місце вихованців; чесно визнавайте свої помилки.
- Умійте слухати дітей, намагайтеся зрозуміти їхній настрій.
- Стимулюйте спілкування з вихованцями. Будьте ініціатором спілкування.
- Завжди підтримуйте в дітей позитивну установку.
- Ніколи не критикуйте без потреби. Критика засіб, а не мета.
- Об'єктом критики може бути тільки погано виконане завдання, але ні в якому разі не особистість дитини.
- Не поспішайте з прийняттям рішень, особливо покарань.
- Умійте ставити себе на місце дітей, намагайтеся побачити проблему їхніми очима.

На замітку

1. Позитивні повідомлення

- Схвалення, заохочення сприяють самовдосконаленню дитини, розвитку позитивної самооцінки.
- Кожна дитина потребує таких повідомлень щоденно.
- Підтверджуйте самоцінність дитини. Схвалюйте кожне її зусилля, кожен успіх, а не лише результати.
- Поважайте дитину. Це буде запорукою її самоповаги та поваги інших.

2. Індивідуальність

- Постійно говоріть дітям про їх унікальність, особливість.
- Зробіть з кожною дитиною «Мою книгу» (фотографії, малюнки, обрис чи відбиток руки, ім'я тощо).
- Розміщуйте в приміщенні дзеркала, щоб дитина мала можливість розглядати себе.
- Обирайте «Дитину тижня». Протягом тижня вона буде особливим помічником.
- Будьте уважними до інтересів та потреб кожної дитини. Шануйте її права.

3. Взаємозв'язки

- Вчіть дітей вступати в гру з іншими дітьми, привносячи щось своє. Плануйте такі види діяльності, які сприяли б взаємодії дитини з іншими дітьми.
- Створіть в групі «Зону для двох».
- Створюйте такі ситуації, за яких у дітей виникало б бажання допомогти іншим.